Wednesday 23rd September 2026
THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
ھڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
69 YEAR 1958 - 2026
Regd: NO-2430-B
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (95) اربع 23 سيپٽمبر 2026ع 10 ربيع الثاني 1448ھ صفحا 6 - ملھ 30 وپيہ شمارو (39)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

پاڪ فوج دهشتگردي جي مڪمل خاتمي ۽ پائيدار امن لاءِ پرعزم آهي: فيلڊ مارشل

آرمي چيف ۽ چيف آف ڊفينس فورسز فيلڊ مارشل سيد عاصم منير ڪور هيڊ ڪوارٽر پشاور جو دورو ڪيو

دهشتگردي جي خاتمي واري آپريشن بارڊر مينيجمينٽ جي قدمن ۽ صوبي ۾ مجموعي صورتحال بابت بريفنگ

فيلڊ مارشل سيد عاصم منير آپريشنن ۾ ورتل جوڪس رهڻ ۽ آپريشنل تياري جا اعليٰ ترين معيار برقرار رکڻ جي هدايت ڪئي

راولپنڊي (اي پي پي) آرمي چيف ۽ چيف آف ڊفينس فورسز فيلڊ مارشل سيد عاصم منير جي جو چوڻ آهي ته ...
بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو2

پاڪستان ۽ سعودي عرب پاران خصوصي پاسپورٽ رکندڙن لاءِ ويزا شرط ختم ڪرڻ واري معاهدي تي صحيحون

جنرل اسيمبلي جي 81هين اجلاس جي موقعي تي شهزادي فيصل بن فرحان سان ڳالهين دوران معاهدي تي اتفاق ٿيو: اسحاق ڊار

ڪاروبار ۽ سيڙپڪاريءَ جي شعبن ۾ اسان جي ڀائيواري ۽ باهمي اسٽريٽجڪ ڀائيواري کي وڌيڪ اڳيان وڌائڻ ۽ مددگار ثابت ٿيندي

نيويارڪ (اي پي پي) پاڪستان ۽ سعودي عرب سفارتي ۽ سرڪاري/خصوصي پاسپورٽ رکندڙن لاءِ ويزا شرط ختم ڪرڻ واري معاهدي تي صحيحون ڪيون آهن ...
بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو2

اسلام آباد: وفاقي وزير عطاءالله تارڙ ميڊيا سان ڳالهائي رهيو آهي

وزيراعظم شهباز شريف گڏيل قومن جي جنرل اسيمبلي جي 81هين اجلاس جي افتتاحي سيشن ۾ شرڪت ڪئي

نيويارڪ (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف گڏيل قومن جي جنرل اسيمبلي جي 81هين اجلاس جي افتتاحي سيشن ۾ شرڪت ڪئي ...
بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو2

پاڪ روس گڏيل مشقون دروزبا 9 - ۽ پاڪ عمان مشقون ”شق الجبل 2“ شروع

پاڪ روس مشقون چراٽ ۽ پاڪ عمان گڏيل مشقون اين سي ٽي پي ۾ شروع ٿيون

راولپنڊي (اي پي پي) پاڪستان ۽ روس جي وچ ۾ گڏيل فوجي مشقون دروزبا 9 ...
بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو2

فيلڊ مارشل سان فرانس جي دفاع بابت سيڪريٽري جنرل جي ملاقات

جي ايڇ ڪيو ۾ ملاقات دوران دفاعي تعاون کي وڌائڻ تي خيالن جي ڏي وٺ

راولپنڊي (اي پي پي) فرانس جي دفاع ۽ قومي سلامتي بابت سيڪريٽري جنرل ...
بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو2

دهشتگردي خلاف جنگ جاري رهندي: صدر آصف زرداري

بلوچستان ۾ 6 دهشتگردن کي مارڻ تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين

دهشتگردن جا مذموم عزائم ڪامياب ٿيڻ نه ڏينداسين

اسلام آباد (اي پي پي) صدر آصف علي زرداري بلوچستان ۾ 6 دهشتگردن کي جهنم واصل ڪرڻ تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين پيش ڪيو آهي ...
بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو2

ايران دهشتگردي جو عالمي مرڪز هو ۽ هاڻي هو وچ اوڀر ۾ شرپسنديءَ واريون حرڪتون نه ڪري سگهندو: آمريڪي صدر جا الزام

آمريڪا کي گهڻو طاقتور بڻايو آهي، ايران وچ اوڀر ۾ بدمعاشي ڪندو هو، جيڪا هاڻ نه ڪري سگهندو: صدر ٽرمپ

آمريڪي معيشت ترقي ڪري رهي آهي ۽ ملڪ ۾ استحڪام موجود آهي، چاڪاڻ ته منهنجي انتظاميا قومي مفاد ۽ هر مسئلي کي ان جي بنياد کان حل ڪيو آهي

اڄ صرف اهي ئي ماڻهو آمريڪا ۾ داخل ٿي سگهن ٿا جن کي دعوت ڏني ويئي هجي، ڌرهن جي شرح ۾ گهٽتائي آئي آهي، مون ڳالهين پئي چاهيو پر ايران انڪار ڪري ڇڏيو

ايران کي ڪنهن به صورت ۾ ايٽمي هٿيار حاصل ڪرڻ جي اجازت نه ڏني ويندي، هاڻي وچ اوڀر ۾ وڌيڪ غير ذميوارانه رويو اختيار نٿو ڪري سگهي، واحد اڳواڻ آهيان جنهن دنيا کي امن ڏنو

بيا صرف ڳالهيون ڪن ٿا، ايران ڪان بوءِ ممڪن طور تي ڪيوبا جو نمبر اچڻ وارو آهي، ضرورت پئي ته آمريڪا ايٽمي هٿيار وارو خطي ۾ پنهنجي مفادن جي حفاظت لاءِ ”بي مثال فوجي طاقت“ استعمال ڪندو

ڪيوبا جي حڪومت ڪمزور آهي، تخريبڪار گروهن سان لاڳاپيل برقرار رکيل آهن، جن ۾ ڪميونسٽ پارٽي يو ايس ايس اي ... ۽ ڊيموڪريٽڪ سوشلسٽس شامل آهن

وينزويلا مان حاصل ٿيندڙ اضافي تيل کي آمريڪي ريفائنرين ۾ پروسيس ڪيو ويندو، جنهن سان آمريڪا جي توانائي ۽ ... ۾ گهٽتائي اچڻ جو امڪان آهي

نيويارڪ (مانيٽرنگ ڊيسڪ) گڏيل قومن جي جنرل اسيمبلي جي خطاب ڪندي ... آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ ...
بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو2

نيويارڪ: آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ گڏيل قومن جي جنرل اسيمبلي کي خطاب ڪندي

بلوچستان ۾ سيڪيورٽي فورسز جو آپريشن، فتنه الهندستان جا 6 دهشتگرد مارجي ويا، 9 گرفتار

گڇهي اطلاع ۽ تي ساران تنگي ۾ فتنه الهندستان جي دهشتگردن جي ٺڪاڻن تي ڪامياب آپريشن ڪيو ويو

مارجي ويل فتنه الهندستان جي دهشتگردن جي قبضي مان وڏي مقدار ۾ هٿيار ۽ ڌماڪيدار مادو به هٿ ڪيو ويو

ڪوئيٽا (اي پي پي) بلوچستان ۾ سيڪيورٽي فورسز آپريشن ...
بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ صفائي، فيوميگيشن، ڊرينيج ۽ ترقياتي منصوبا جاري آهن: مرتضيٰ وهاب

موسم جي تبديلي کي نظر ۾ رکندي شهرين جي تحفظ لاءِ فوري قدم کنيا ويا آهن: ميئر

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ميئر ڪراچي ...
بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو2

ڪفايت شعاري مهم: ريلوي وزارت ۾ فيول ڪوٽا ۾ 50 سيڪڙو گهٽتائي، هائوس پروڊيهي دورن تي پابندي

وفاقي وزير ريلوي ۽ مالي نظم ۽ ضبط قائم ڪرڻ ۽ غير ضروري خرچن ۾ فوري گهٽتائي لاءِ اهم حڪم جاري ڪري ڇڏيا

پاڪستان ريلوي ۾ 31 ڊسمبر 2026ع تائين هائوس بلڊنگ ايڊوانس قرض جاري ڪرڻ تي مڪمل طور تي معطل ڪيو ويو

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي وزير محمد حنيف عباسي ...
بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو2

پاڪستان، ترڪي، سعودي عرب، مصر، قطر، اردن، گڏيل عرب امارات ۽ انڊونيشيا پاران غزه ۾ انساني بحران تي ڳڻتي

اسرائيل جامع پلان تحت پهچندڙ انسانيت امداد ۽ ٻين ذميوارين فوري طور تي پوريون ڪري: پاڪستان ۽ اتحادي ملڪ

پاڪستان، مصر، ترڪي، انڊونيشيا، اردن، قطر، سعودي عرب ۽ گڏيل عرب امارات جي پرڏيهي وزيرن نيويارڪ ۾ ملاقات ڪئي

اسرائيل انساني امداد ۽ ضروري بحالي جو سامان محفوظ ۽ بنا رڪاوٽ غزه پهچائڻ کي يقيني بڻائي: ترڪي/قطر/مصر

يروشلم ۽ مسلم ۽ مسيحي مقدس جاين جي تاريخي ۽ قانوني حيثيت کي نقصان پهچائيندڙ قدمن تي ڳڻتي جو اظهار

نيويارڪ (اي پي پي) پاڪستان ...
بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو2

ريسڪيو 1122 جي صلاحيت، وسيلن کي بهتر استعمال ڪيو وڃي: گيانچند ايسراڻي

ڪراچي (اسٽاف رپورٽر) ...
بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو2

لاڙڪاڻو هاءِ ڪورٽ جي جج جسٽس محمد راحيل ڪامران شيخ جي استعيفيٰ منظور

اسلام آباد (اي پي پي) صدر آصف علي زرداري لاڙڪاڻو هاءِ ڪورٽ جي جج ...
بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو2

سنڌ حڪومت ۽ خوراڪ جي عالمي اداري پاران شاگردن صحت ۽ غذا بابت سهڪار وڌائڻ تي اتفاق

وڏي وزير ۽ عالمي اداري جي نمائندي اينڊا هرش وچ ۾ اجلاس ۾ اسڪول ڪاڌ خوراڪ پروگرام جو جائزو ورتو

صوبي جي 1336 سرڪاري اسڪولن ۾ ڏهه لک شاگرد ڪاڌ خوراڪ پروگرام مان فائدو ماڻيندا

ڪياماڙي، مليرِ سجاول، ٺٽي ۽ ٽنڊو محمد خان جي اسڪولن ۾ واش سهولتن جي بحالي ڪئي ويندي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) وڏي وزير ...
بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو2

ڪراچي: سيد مراد علي شاهه سان ڊبليو ايف پي جي ڪنٽري ڊائريڪٽر اينڊا هرش ملاقات ڪندي

وفاقي گهرو وزير پاران نوشڪي ۾ پوليو ٽيم تي فائرنگ جي شديد مذمت، شهيد اهلڪارن کي خراج عقيدت پيش

اسلام آباد (اي پي پي) گهرو معاملن واري وفاقي وزير محسن نقوي بلوچستان جي ضلعي نوشڪي ۾ پوليو ٽيم تي فائرنگ جي شديد مذمت ڪئي آهي ...
بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ صفائي مهم جو افتتاح، ملازمن کي خراج تحسين پيش ڪيون ٿا: ناصر شاهه

سنڌ سالڊ ويسٽ مينيجمينٽ نظام ڪاميابي سان صفائي جي صورتحال ۾ بهتري آئي آهي

صفائي ڪندڙ ملازمن جي سرڪار پاران مقرر ڪيل اجرت مطابق پگهارن ڏينديون ڏيکون: شاهه

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صوبائي وزير بلديات سيد ناصر حسين شاهه ...
بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو2

نيويارڪ: وزيراعظم شهباز شريف گڏيل قومن جي جنرل اسيمبلي ۾ شريڪ آهي

جماعت اسلامي پاران وزيراعظم جي ڏيهه واپسيءَ تائين احتجاج ملتوي ڪرڻ جو اعلان

حافظ نعيم الرحمان وزيراعظم شهباز شريف جي ڏيهه واپسي تائين اسلام آباد لانگ مارچ ملتوي ڪرڻ جو اعلان ڪيو

جماعت اسلامي پيٽروليم شين جي اگهن ۾ واڌ ۽ ٽيڪسن خلاف احتجاج ۽ لانگ مارچ ٿي رهندي: حافظ نعيم الرحمان

حڪومت کي پيٽرول جا اگهه گهٽائڻ لاءِ مختلف تجويزون ڏنيون، پر حڪومت موقف اختيار ڪيو ته ملڪ ۾ آءِ ايم ايف پروگرام جاري آهي

لاهور (ايجنسيون) جماعت اسلامي جي امير حافظ نعيم الرحمان ...
بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو2

سنڌ حڪومت خصوصي ٻارن جي تعليم، بحالي ۽ بااختيار بڻائڻ لاءِ انقلابي قدم کڻي رهي آهي: شرجيل ميمڻ

مفت تعليم سان گڏ بحالي، فزيو ٿراپي، اسپيچ ٿراپي، ٽرانسپورٽ سان گڏ ماهوار 3 هزار رپيا وظيفو ڏنو پيو وڃي

صوبي اندر خصوصي ٻارن جي لاءِ 49 جديد ڊجيٽل ڪلاس رومز جو قيام هڪ اهم اڳڀرائي آهي

قائم ڪيل 20 سيٽلائيٽ اسڪولن ذريعي 476 اٺن ٻارن کي تعليمي موقعا پڻ ملي سگهندا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ ...
بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو2

اي پي اين ايس سنڌ ڪميٽي جو اجلاس، اخبارن جي بقايا ادائگين ۾ دير تي سخت ڳڻتي

اجلاس ۾ اشتهارن جون رهيل ادائگيون فوري طور جاري ڪرڻ ۽ پرنٽ ميڊيا لاءِ اشتهارن جو حجم وڌائڻ جو مطالبو

نان بجيٽ اشتهارن جي ادائگي وارو نئون نظام رد، اڳوڻو ماهوار ادائگي وارو نظام بحال ڪرڻ تي زور

واجبات جي ادائگي ۾ دير سبب پرنٽ ميڊيا سخت بحران جو شڪار آهي: اي پي اين ايس سنڌ ڪميٽي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) آل پاڪستان نيوز پيپرز سوسائٽي (اي پي اين ايس) سنڌ ڪميٽي جو اجلاس ...
بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو2

ڪراچي: آءِ جي سنڌ پوليس سرٽيفڪيٽ ڏيڻ بعد پوليس آفيسرن سان گروپ فوٽو

ڪراچي ۾ سونارن کان هٿيارن جي زور تي ڦرلٽ ۽ 5 ڪلو چاندي ڦري فرار

بزنس روڊ تي ڏن ڦرلٽ ڪار سوارن وي ميئر سان مدد ڪيل هٿيارن جي مدد سان ڦر

اطلاع تي جمشيد ڪوارٽر پوليس واقعي واري هنڌ پهچي جاچ شروع ڪري ڇڏي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ...
بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو2

مقدس هستين جي حرمت تي حملو برداشت نه ڪبو: علامه سيڪريٽري جنرل آر ايس

رياض (اي پي پي) اسلامي تعاون تنظيم ...
بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ ڪرپشن جي خلاف شهباز ڪوٽ ۽ معصوم شهزادي جي ملڪيت جي ڳولا

ڪراچي اين آءِ سي وي ڊي ۾ ٽراڪي مسئلي کي سهولتون ڏيئي ڪاميابيءَ سان ادا ڪيو ويو

پروفيسر سهيل خان ... NICVD ...
بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ ٽرالر جي ٽڪر ۾ موٽرسائيڪل سوار فوت، ڊرائيور فرار ٿي ويو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ...
بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۽ شاندار ڪارڪردگي جي بنياد تي پوليس آفيسرن ۽ اهلڪارن کي انعام

ويسٽ زون ۽ اسپيشل انويسٽيگيشن يونٽ ۾ سنجيده ڏوهن جي ڪيسن ۾ ڪاميابيون

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ...
بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو2

وزيراعظم محمد شهباز شريف جي جماعت اسلامي جي امير حافظ نعيم الرحمان کي ٽيليفون، اسلام آباد ۾ لانگ مارچ ملتوي ڪرڻ جي اپيل

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف ...
بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو2

اسلام آباد: مالديپ جي عوامي مجلس جي اسپيڪر جناب عبدالرحيم عبدالله پارليامينٽ هائوس ۾ مهمانن جي ڪتاب ۾ تاثرات لکندي

ڪراچي: صوبائي وزير بلديات سيد ناصر حسين شاهه صفائي مهم جو افتتاح ڪندي

ڪراچي ۽ تيز ڌار اوزار جي وار سان شخص فوت، پوليس پاران خودڪشي جو شڪ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ...
بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ زلزلو متاثرين ۽ ٽن ڏينهن لاش ملڻ وارو واقعو گهڄري ميٽيل، گهرڙو ڪي ڪينسر مرض جو انڪشاف

احسن آباد جي فليٽ مان ڊاڪٽر سميت خاندان جي پنجن ڄڻن جا ڪيترائي ڏينهن کان پراڻا لاش مليا هئا

پنجاب واسي ڊاڪٽر عمر پنهنجي ٻارن جي بهتر مستقبل لاءِ ڪراچي ۾ رهائش پذير هو

ڪجهه عرصو اڳ جگر جي ڪينسر ۾ مبتلا ٿيڻ بعد مالي حالتن انتهائي خراب ٿي چڪيون هيون: ذريعا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ...
بقايا نمبر 43 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ پ پ اڳواڻ ۽ مرحوم عمر اعوان جي سالگرهه هاڻي جي جي سالگره جي تقريب

ڪراچي (اسٽاف رپورٽر) ...
بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو2

پارٽ: اسپتال ۾ باهه لڳڻ سبب 3 نوان ڄاول ٻار فوت

ڊاڪٽر سائنسدانن پاران 40 لکن جي هٿيار نشانو بڻائڻ جو ڪيس: احسن اقبال

ڪراچي ۽ فليٽ مان ٻه لاش ملڻ وارو واقعو ۾ نئون موڙ

اسلام آباد (اي پي پي) ...
بقايا نمبر 41 ڏسو صفحو2

برطانيه پاران سعودي عرب کي حوثين خلاف دفاعي فوجي مدد فراهم ڪرڻ جو اعلان

فيصلو يمن ۽ ايران جي حمايت يافته حوثين پاران مسلسل ڊرون ۽ ميزائل حملن جي پس منظر ۾ ڪيو ويو

لنڊن (ايجنسيون) برطانيه سعودي عرب کي ...
بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو2

حوثين جي لڳاتار حملن بعد آسٽريليا، سعودي عرب ۽ باب المندب خلاف قدم کڻڻ جو اعلان

بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو2

اسلام آباد: اسپيڪر ايازصادق سان مالديپ جي اسپيڪر عبدالرحيم عبدالله ملاقات ڪندي

ڪراچي ۾ هٿيار ڦرلٽ ۽ فائرنگ سبب زخمي ٿيڪ شهري علاج دوران فوت ٿي ويو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ...
بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو2

ڪراچي جي نوجوانن کي سياسي اثر ۽ ٻوليءَ کان ٻاهر ڪڍڻ لاءِ ڳالهه: بلاول ڀٽو زرداري

ڪراچي ۾ مختلف واقعن سبب 4 ڄڻا فوت، پوليس مقابلي ۾ 5 ڄڻا زخمي گرفتار

نارٿ ڪراچي ۽ اورنگي ٽائون ۾ پوليس مقابلن دوران زخمي ملزمن گرفتار ڪيا ويا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ...
بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو2

حڪومت آمريڪي دٻاءُ رد ڪري سستي توانائي لاءِ عملي قدم کڻي: مجلس وحدت

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ...
بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو2

ڪراچي واسين کي پاڻي، صحت، تعليم ۽ بنيادي سهولتون ڏنيون وينديون: سردار عبدالرحيم

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ...
بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو2

ڪراچي ۾ ڪنهن جي ٻارهن جي دهشتگردي ۽ لساني اقليت ۽ جماعت ۽ سياست قبول نه ڪنداسين: سعيد غني

هي ڪنهن هڪ ٻولي يا قوم جي ماڻهن جو نه، پر سمورين ٻولين ۽ قومن جي ماڻهن جو گڏيل شهر آهي

ماضي ۾ ٻولي جي بنياد تي ماڻهن کي قتل ڪيو ويندو رهيو، هاڻ ڪنهن کي دهشتگردي ٿيڻ نه ڏني ويندي

ايم ڪيو ايم اڳواڻن کي سياسي طور شڪست ڏينداسين، بلاول زرداري جي سالگرهه تقريب کي خطاب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي صحت ...
بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو2

اسلام آباد: پاڪستان علماءِ ڪائونسل جي چيئرمين حافظ طاهر محمود اشرفي سيمينار کي خطاب ڪندي

پاڪستان ۽ مالديپ سان پهچجي پرائي ۽ دوستاڻن لاڳاپن کي وڌي اهميت ڏئي ٿو: گيلاني

قومي اسيمبلي جي اسپيڪر سان مالديپ جي پارلياماني وفد جي ملاقات ڪئي

پاڪستان ۽ مالديپ جي پارليامينٽ لاڳاپن کي وڌائڻ تي اتفاق

اسلام آباد (اي پي پي) ...
بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو2

پاڪستان سميت دنيا ۽ صفائي جو عالمي ڏينهن ملهايو ويو

اسلام آباد (اي پي پي) ...
بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو2

اسلام آباد: وفاقي وزير احسن اقبال اين يونيورسٽي ۾ سيشن ۾ خطاب ڪري رهيو آهي

ٽرڪي ۾ سرڪاري ڪارڪردگي جي ميٽنگ ۽ سامونڊي ڪناري ۾ جهاز ٻڏي ويو

بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو2

ترڪيءَ ۾ سڀاڻي جيل تي ڊرون حملو ۾ جانبر فائر

ترڪي (اي پي پي) ...
بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو2

ناٽي وزير جو ڪوپ 31 ايڪشن ايجنڊا لاءِ پاڪستان جي مڪمل حمايت جو اعلان

بنيادي چئلينج موسمياتي منصوبن جي جوڙجڪ ناهن پر ان تي موثر عملدرآمد آهي: سينيٽر محمد اورنگزيب

ايجنڊا پاڪستان جي قومي موسمياتي ترجيحن ۽ قومي سطح تي متعين شراڪت اين ڊي سي ڪي سان هم آهنگ آهي

موسمياتي تبديلين کان محفوظ شهري منصوبابندي، پاڻي ۽ موسمياتي لحاظ کان مضبوط زراعت کي ترجيح قرار ڏنو ويو

نيويارڪ (اي پي پي) ...

اسلام آباد: چيئرمين سينيٽ سيد يوسف رضا گيلاني ڪانووڪيشن ۾ خطاب ڪري رهيو آهي

Daily Ibrat Karachi

FEDERAL BOARD OF REVENUE
GOVERNMENT OF PAKISTAN
OFFICE OF THE CHIEF COMMISSIONER INLAND REVENUE
REGIONAL TAX OFFICE-II, KARACHI
PUBLIC NOTICE

The Regional Tax Office-II, Karachi requires the Procurement/ Services from reputed firms which are registered with Income Tax, Sales Tax, and Sindh Revenue Board, having ATL status, for immediate supply/Services/work of the following items as under: -

Annexure	ITEMS/SERVICES
A	Supply of Stationery Items
B	Printing & Publication of different Articles
C	Supply of Uniform & Protective Clothing
D	Supply of Other Miscellaneous/General Store Items
E	Supply of Computer Stationery Items
F	Repair of Machinery Items
G	Repair of Furniture Items
H	Repair of Hardware Items
I	Repair of IT Equipment Items
J	Repair of vehicles
K	Providing Janitorial and Conservancy Services/ Security Services
L	Supply of Mineral Water
M	Repair and Maintenance of Office Building
N	Repair and Maintenance of Residential Building

TERMS & CONDITIONS:

1. The terms & conditions and other specifications of each item will be available on the **"TENDER DOCUMENT,"** which may be obtained/downloaded from PPRA Official Website.
2. The bidder shall furnish earnest money in the shape of a Pay Order, equivalent to 5% of the estimated value of their total bid value (Gross Total).
3. The rates should be quoted as per the tender documents, along with GST/SRB; Income Tax will be deducted as per the prescribed rates.
4. Interested firms/bidders are directed to quote their rates via online e-procurement portal EPADS 2.0 (file uploading method), as original bids must be submitted in hard copy to the office of the undersigned by the bidders on or before **11.00 AM**. Electronic bidding documents should be submitted using the E-Pak Acquisition and Disposal System (EPADS 2.0) on or before **13.10.2026**.
5. All the bids received within the prescribed time limit will be opened by authorized officers of the Regional Tax Office – II (Inland Revenue) Karachi in the presence of Bidder's representatives who choose to attend at **11:30 A.M on 13-10-2026**, in the Committee Room situated at Ground Floor of Inland Revenue House, Regional Tax Office –II (Inland Revenue), Plot No. FL.16/17, Block-15, Gulistan-e-Jauhar, Karachi. Each bid is to be accompanied with a sample of the item in the form which the bidder will supply, e.g., in case of paper, the sample means a packed ream of the paper in supply form. (all samples will be reserved upto award of supply contract to the successful bidder).
6. The bidders for providing Security Services, Janitorial Services with proper manpower, equipment on three-year contract basis. Firms/Contractors and having minimum experience of 05 years in relevant field are eligible to apply for two different areas are:
   i) Inland Revenue House, Plot # FL.16/17, Block-15, Gulistan-e-Jauhar, Karachi.
   ii) Inland Revenue House, Plot # ST-18/A, Block-06, Gulshan-e-Iqbal, Karachi.
   iii) The Security Deposit 5% of total Bid value (Three Years) will be submitted by the successful bidder (Mandatory Requirement).
   iv) Reputable firms having the requisite expertise, valid NTN, SRB, EOBI, SESSI Certificate, or they are paying Sindh Sales Tax, and other taxes are eligible to apply.
   v) Preference will be given to those firms who have vast experience and expertise in the field, having a sound background and financial credentials.
7. All the bids received within the prescribed time limit will be opened by Procurement/Services Committee of the Regional Tax Office-II (Inland Revenue) Karachi in the presence of Bidder's representatives who choose to attend at **11:30 A.M on 13.10.2026**, in the Committee Room situated at Ground Floor of Tax House-II, Regional Tax Office –II (Inland Revenue), Plot No. FL.16/17, Block-15, Gulistan-e-Jauhar, Karachi.
8. Manual bids would not be accepted in any case.
9. Bid security should be submitted using **(EPADS 2.0)** and physically delivered to this office.
10. All government taxes will be deducted as per laws/rules.
11. The bidder should enclose a copy of each of NTN Certificates, Sales Tax Registration Certificate along with Digital Invoicing Integration Certificate, Sindh Revenue Board Certificate, EOBI Certificate, SESSI Certificate, and CNIC of the proprietor.
12. Incomplete tenders will not be accepted in any case.
13. The Procurement/Services Committee, Regional Tax Office –II (Inland Revenue) Karachi reserves the right to cancel any or all bids either in whole or in part as per PPRA Rule.
14. Successful bidders shall have to supply items as per the work order with 05 working days.
15. The bids shall remain valid for the work order to be issued upto **30-06-2027.**
16. The Payment will be made on the supply of items/satisfactory work and clearance of bills from AGPR (Sub-Office), Karachi.

(LAL MUHAMMAD KHAN) PID(K)985/26
CHAIRMAN
Procurement/Services Committee

روزاني عبرت

ايڊيٽوريل

قرض جو وڌندڙ بار، معيشت لاءِ خطري جي گھنٽي!

صفحو 4

اياز وگھيو

سعودي عرب جي موجوده صورتحال

صفحو 4

سنڌ جو معاشي مقام

محمد خان ابڙو

صفحو 4

مختيار انڙ

اڄوڪو ڏينهن — 23 سيپٽمبر

صفحو 4

مسو ڀرڳڙي ۾ گورنمينٽ هائير سيڪنڊري اسڪول جي شاگردن جو احتجاجي مظاهرو

حيدرآباد بورڊ پاران (ب فارم) جو شرط لازمي قرار ڏيڻ واري عمل خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو

غريب مسڪين ماڻهن جا اولاد آهيون، اهڙا شرط رکيا ويا ته اسان جي ڪري اسان (ب فارم) ٺهرائي نٿا سگهون: شاگرد/استاد

خاندان اسان جي تعليم متاثر ٿيڻ کان بچائي وڃي ۽ (ب فارم) جو شرط ختم ڪيو وڃي، جيئن اسان ۾ اعليٰ تعليم حاصل ڪري سگھون

مسو ڀرڳڙي گورنمينٽ هائير سيڪنڊري اسڪول جي شاگردن پاران احتجاجي مظاهرو ڪيو پيو وڃي

شهري اتحاد ميهڙ پاران بدامني ۽ بنيادي مسئلن جي حل لاءِ ڌرڻو ڏيئي احتجاج

پيئڻ جو صاف پاڻي نه ملڻ، فلٽر پلانٽ ۽ واٽرسپلائي جي لائين ناڪارا هجڻ، صفائي سٿرائي، روڊ رستا تباهه هجڻ خلاف نعري بازي

ميهڙ شهر ۾ 17 سالا اقتداري دور ۾ به ميهڙ واسين کي پيئڻ جو صاف پاڻي نه ڏنو ويو آهي، شهري گندو پاڻي پيئڻ لاءِ مجبور

شهر جون گٽرلائينون گهٽيون محلا گندگي سان ڀريل آهن روڊ رستا تباهه آهن، امن امان جي صورتحال انتهائي خراب بڻجي وئي آهي

نمائندن، ڊپٽي سي، ڊي سي، ايس ايس پي انتظاميه ملي پڪٽ ڪري ڪروڙين روپين جي ڪرپشن ڪري رهيا آهن

ميهڙ شهري اتحاد ميهڙ پاران بدامني ۽ بنيادي مسئلن جي حل لاءِ ڌرڻو ڏيئي احتجاج ڪيو پيو وڃي

شهدادڪوٽ پ پ پ پاران بلاول ڀٽو جي سالگره ملهائي پئي وڃي

شهدادڪوٽ ۾ بلاول ڀٽو زرداري جي 38 سالگره تقريب

پ پ تعلقه صدر مير آصف علي لغاري ۽ ٻين گڏجي سالگره جو ڪيڪ ڪٽيو

نون صوبن ۽ نون يونٽن جي ڳالهه ڪندڙ ملڪ دشمن نٿا ٿي سگهن: اڳواڻ

ڇوهڙ جمالي پوليس جو ڏوهارين سان مبينه مقابلو، 3 زخمي حالت ۾ گرفتار، هٿيارن ۽ شناختي ڪارڊ هٿ

ايس ايچ او پوليس نفري سان گڏ گشت دوران ڪاري موري وٽ پنج شڪي ماڻهن جي موجودگي بابت ڄاڻ ملي

فائرنگ جي ڏي وٺ دوران پوليس جي نون جڻن کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪري ورتو، جڏهن ته سندن ٻه ساٿي فرار ٿي ويا

گرفتار ٿيل ڏوهارين جي سڃاڻپ غلام نبي، زاهد کوسو ۽ ٻين طور ڪئي وئي آهي: ترجمان موجب

جوابدارن وٽان ٽي پسٽول، ميگزين، هڪ موٽرسائيڪل، موبائل فون ۽ مسافرن جا شناختي ڪارڊ هٿ ڪيا ويا آهن

لڙي ميروخان هيبار جي ٻوڙي بعد هٿيار بندن پاران گهر ۾ گهڙي خاندان تي حملو

گهر ڦرڻ پاران نقصان پهچائڻ ۽ هراسان ڪرڻ خلاف متاثر خاندان جو احتجاج

لڙي ميروخان هيبار پاران گهر ڦرڻ خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

شهدادڪوٽ جي بوائز ڊگري ڪاليج جي تڪراري پلاٽ واري معاملي بابت عدالت ۾ پڌرائي

ڊسٽرڪٽ سيشن جج قمبر شهدادڪوٽ اڳ پبلڪ انجنيئر ڪاليج جي ايگزيڪيوٽو انجنيئر ۽ ايس ڊي او پيش

ڏرين جو موقف ٻڌي جاچ ڪرڻ جي هدايت، شهر جو هر شهري ڪيس جي ٻڌڻي 24 سيپٽمبر تائين ملتوي

ڪوٽ غلام محمد پوليس پاران 4010 ليٽر ديسي شراب هٿ، هڪ جوابدار گرفتار

ڪوٽ غلام محمد پوليس ڪارروائي ۾ گرفتار ڪيل جوابدار

پيپلز سيڪريٽريٽ گهوٽڪي ۾ بلاول ڀٽو زرداري جي سالگره تقريب

چيئرمين جي ڊگهي ڄمار، صحت سلامتي ۽ ڪاميابي لاءِ دعائون گهريون ويون

بلاول ڀٽو ملڪ جي نوجوانن جي اميد ۽ پيپلز پارٽي جو روشن مستقبل آهي: سڪندر لاکو

گهوٽڪي پ پ جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري جي سالگره جو ڪيڪ ڪٽيو پيو وڃي

عثمان شاهه هڙي جي ياد ۾ فريد ڪرڪيٽ ٽورنامينٽ جو فائنل

شهدادپور ڪرڪيٽ ٽيم کٽي ٽرافي ۽ موٽرسائيڪل 50 هزار روڪ انعام کٽيو

اين پي اين ڊ پراڻا شرڪت ڪندڙ رانديگرن ۽ ٻين کي انعام ۽ ٽرافيون ڏنيون

جماعت اسلامي جو ترين مارچ ملتان پهچي ويو

عثمان شاهه هڙي جي ياد ۾ فريد ڪرڪيٽ ٽورنامينٽ جو فائنل ڪٽيندڙ ٽيم کي ٽرافي ڏني پئي وڃي

اوڏيرولال اسٽيشن ۾ بلاول ڀٽو زرداري جي 38 سالگره جو تقريب

پيپلز پارٽي ماتياري جي صدر سيد پير امير علي شاهه ۽ ٻين ڪيڪ ڪاٽيو

انشاءَ الله ايندڙ وزيراعظم بلاول ڀٽو زرداري هوندو، قومي جوڙ جي شهيد ذوالفقار علي ڀٽو جي قربانين جي تاريخ آهي: اڳواڻ

اوڏيرولال پ پ اڳواڻ بلاول ڀٽو زرداري جي سالگره تقريب کي خطاب ڪندي

سرهاري ۾ گوٺ غلام شاهه ٽالپر جي رهواسين جو مظاهرو

بااثر سبحان ٽالپر ۽ ٻيا گهرن تي ٻار ٻار چڙهائي ڪري رهيا آهن: ڳوٺاڻا

گوٺ مان ڪڍڻ ۽ جان ڪان مارڻ جون ڌمڪيون ڏيڻ ۾ ڏنيون پيون وڃن، انصاف ڪيو وڃي

سرهاري گوٺ غلام شاهه ٽالپر جا رهواسي احتجاجي مظاهرو ڪندي

ب پ سنڌ جي صدر نثار کهڙو جي ڀاءُ نسيم عمر انصاري عرف بابي جي لاڏاڻي تي فاتحه خواني

ڪاميابيون انهن جو تاج پڻجيون، اهن جيڪي محنت تي يقين رکن ٿا: ميرمحمد ڪيرو

گنجيجي واسي فوجي جوان لاڙڪاڻو ۾ بارودي سرنگ ڦاٽڻ سبب شهيد

فوجي جوان جو مڙهه ڳوٺ پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو

گنجيجي شهيد فوجي جوان جي جنازي نماز بعد دعا گهري پئي وڃي

ملڪ جي مکيه چرچن پاران سنڌ حڪومت جو مسيحي شادي ۽ طلاق ايڪٽ رد

مسيحي شادي ۽ طلاق بل بائبل جي روح جي بلڪل ابتڙ آهي، بشپ ڪيلوين شهزاد

تجويز ڪيل بل ۾ مسيحي مذهبي اڳواڻن پاران پيش ڪيل اهم اعتراض انداز ٿيل آهن

بل ملڪي سطح جو هجڻ گهرجي، 100 سيڪڙو دڪمهاڻي وارو تصور هجڻ ضروري آهي

سنڌ يونائيٽيڊ پارٽي سڪرنڊ جو اجلاس، تنظيمي سرگرمين کي تيز ڪرڻ جو فيصلو

منگهوپير ٽائون ۾ انسداد پوليو مهم جو باقاعده آغاز

حاجي نواز علي بروهي ٻارن کي پوليو جا ڦڙا پياري مهم جو افتتاح ڪيو

پنجن سالن کان گهٽ عمر جي سڀني ٻارن تائين رسائي يقيني بڻائي وڃي: حاجي نواز بروهي

ڪراچي چيئرمين حاجي نواز علي بروهي ٻارن کي پوليو جا ڦڙا پياري مهم جو افتتاح ڪندي

ڪڙ پرسان ڳوٺ واڻئي واسي بورهيت پاران پريس ڪلب ۾ احتجاج

مخالف ڌر محمد خان تي حملي جا الزام بي بنياد ۽ ڪوڙا آهن: نثار پنهور

حملو اسان ناهي ڪيو ۽ نه ئي زخمي ڪيو آهي معاملي جي ڪاهه جاچ ڪئي وڃي

ڪڙ ڳوٺ واڻئي واسي بورهيت احتجاج ڪندي

ٽنڊوالهيار ۾ پيپلز پارٽي چيئرمين بلاول ڀٽو جي سالگره جون الڳ الڳ تقريبون

ڊپٽي ڪمشنر ماتياري پاران ضلعي جي مختلف علائقن جو دورو

محمد دانش ڏاڪر پوليو مهم تحت فيلڊ سرگرمين جو جائزو ورتو

پنجن سالن کان گهٽ عمر جي هر ٻار تائين رسائي يقيني بڻائي وڃي: ڊپٽي ڪمشنر

ٽنڊوجام ٽيچرز ايسوسيئيشن جي وفد پاران ڪليل ڪچهري ۾ شرڪت

گرلس هاءِ اسڪول سن ۾ ٻن ڏينهن واري ٻارن جو تخليقي ميلو شروع

ڪمشنر ضياء شاهه ۽ اسسٽنٽ ڪمشنر مانجهند ميلي جو افتتاح ڪيو

تخليقي ميلي ۾ ڪيمرن ۽ سرڪاري اسڪولن جي ٻارڙن حصو ورتو

حيدرآباد ۾ وانڪر جي رهواسي پاران زمين تي قبضي خلاف احتجاج

1985ع ۾ بابا موسيٰ سومرو کان ٽنڊو حافظ شاهه ۾ 2 ايڪڙ زمين خريد ڪئي، نور محمد سومرو

زمين تي بااثر وڏيرو دين محمد دل 2011 کان ناجائز قابض آهي، انتظاميه کي مجبور ڪيو وڃي

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
ABC CERTIFIED
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
روزاني عبرت
هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقائده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

اربع 23 سيپٽمبر 2026ع

قرض جو وڌندڙ بار، معيشت لاءِ خطري جي گهنٽي!

ملڪي معيشت بابت سامهون آيل تازن انگ اکرن هڪ ڀيرو ٻيهر ڳڻتي پيدا ڪري ڇڏي آهي. مالي سال 2026-27ع جي پهرين ٻن مهينن، جولاءِ ۽ آگسٽ دوران وفاقي حڪومت هڪ ارب 70 ڪروڙ ڊالرن جو پرڏيهي قرض ورتو آهي، جيڪو گذريل سال جي ساڳئي عرصي دوران حاصل ڪيل 137 ارب ڊالرن جي ڀيٽ ۾ 23.60 سيڪڙو وڌيڪ آهي. پاڪستاني رقم ۾ هن قرض جي ماليت لڳ ڀڳ 4 سئو 76 ارب رپيا ٻڌائي وئي آهي، جڏهن ته گذريل سال ساڳئي عرصي دوران 3 سئو 91 ارب رپين جي برابر پرڏيهي قرض ورتو ويو هو

اهي انگ اکر ان ڳالهه جو ثبوت آهن ته ملڪ جي مالي ضرورتن کي پورو ڪرڻ لاءِ پرڏيهي قرضن تي ڀاڙڻ جو سلسلو اڃا تائين جاري آهي. دنيا جا ڪيترائي ملڪ ترقياتي منصوبن، صنعت، توانائي ۽ ٻين اهم شعبن لاءِ قرض وٺندا آهن پر اصل سوال اهو آهي ته قرض ڪهڙي مقصد لاءِ ورتو وڃي ٿو؟ ان مان ملڪ کي ڪيترو فائدو حاصل ٿئي ٿو؟ جيڪڏهن قرض اهڙن منصوبن تي خرچ ٿئي، جيڪي ملڪ جي پيداوار وڌائين، روزگار جا موقعا پيدا ڪن برآمدات ۾ واڌ ڪن ۽ مستقبل ۾ آمدنيءَ جو ذريعو بڻجن ته اهو قرض هڪ معاشي سيڙپڪاري بڻجي سگهي ٿو پر قرض رڳو بجيٽ جو خسارو پورو ڪرڻ ۽ روزمره جا خرچ هلائڻ لاءِ استعمال ٿيندو رهي ته قرضن جو بار گهٽجڻ بدران وڌندو رهندو. رپورٽ موجب مالي سال جي گذريل ٻن مهينن دوران عالمي مالياتي ادارن طرفان پڻ 59 ڪروڙ ڊالرن کان وڌيڪ قرض فراهم ڪيو ويو ان کان علاوه مختلف ملڪن جهڙوڪ جرمني ۽ سعودي عرب پڻ مالي سهڪار فراهم ڪيو. ان سموري صورتحال مان ظاهر ٿئي ٿو ته پاڪستان پنهنجي مالي ضرورتن کي پورو ڪرڻ لاءِ مختلف پرڏيهي ذريعن تي ڀاڙي رهيو آهي.

حقيقت اها آهي ته اسان کي هاڻي اهڙي معاشي پاليسيءَ جي ضرورت درپيش آهي، جنهن جو مقصد ضرورت پوري ڪرڻ لاءِ قرض وٺڻ بدران ملڪي آمدني ۽ پيداوار وڌائڻ هجي. زراعت، صنعت، برآمدات، معدنيات، انفارميشن ٽيڪنالاجي ۽ ننڍن توڙي وچولي درجي جي ڪاروبارن کي مضبوط ڪرڻ سان ملڪ جي آمدني وڌائي سگهجي ٿي. خاص طور تي زراعت کي جديد سهولتون، مناسب پاڻي، بهتر ٻج، زرعي ٽيڪنالاجي ۽ هارين کي سندن فصل جو مناسب اگهه فراهم ڪرڻ سان زرعي پيداوار وڌائي سگهجي ٿي، جنهن سان ملڪي خوراڪ جون ضرورتون پوريون ڪرڻ سان گڏ زرعي شين جي برآمدات ۾ به واڌ ٿي سگهي ٿي. اهڙي طرح ملڪ جي نوجوانن لاءِ روزگار جا وڌيڪ موقعا پيدا ٿيندا ۽ معيشت ۾ نئين توانائي ايندي. حڪومت کي پنهنجي خرچن ۾ به نظر آڻڻو پوندو. غيرضروري سرڪاري خرچ گهٽائڻ، ٽيڪس چوريءَ کي روڪڻ، ٽيڪس نظام کي وڌيڪ منصفاڻو بڻائڻ ۽ سرڪاري ادارن جي ڪارڪردگي بهتر ڪرڻ کان سواءِ ملڪي آمدنيءَ ۾ پائيدار واڌ ممڪن ناهي. جيڪڏهن آمدني وڌائڻ بدران هر سال نئون قرض وٺي ڪوٽ پوري ڪئي ويندي ته قرضن جي واپسي ۽ وياج جي ادائيگي مستقبل ۾ بجيٽ تي وڌيڪ بار وجهندي.

ساڳئي وقت قرض وٺڻ واري عمل ۾ مڪمل شفافيت به ضروري آهي. قرضن جي استعمال بابت شفافيت سان نه رڳو عوام جو اعتماد وڌندو پر رقم جي غلط استعمال جا امڪان به گهٽ ٿيندا. پاڪستان کي هاڻي قرضن تي مستقل ڀاڙڻ بدران پنهنجي وسيلن کي بهتر نموني استعمال ڪرڻو پوندو. ضرورت ان ڳالهه جي آهي ته انهن وسيلن مان وڌ کان وڌ فائدو حاصل ڪيو وڃي ۽ اهڙيون پاليسيون اختيار ڪيون وڃن، جن سان ملڪي آمدنيءَ جا نوان ذريعا پيدا ٿين. هاڻي وقت اچي ويو آهي ته پاڪستان جي معاشي پاليسيءَ جو مرڪز قرض وٺڻ بدران آمدني وڌائڻ، پيداوار وڌائڻ ۽ برآمدات وڌائڻ هجي. قرض جيڪڏهن ترقيءَ لاءِ استعمال ٿئي ته اهو ملڪ لاءِ وسيلو بڻجي سگهي ٿو. پاڪستان جي مضبوط معاشي مستقبل لاءِ ضروري آهي ته ملڪ پنهنجي وسيلن، پنهنجي صنعت، پنهنجي زراعت ۽ پنهنجي ماڻهن جي محنت تي ڀروسو وڌائي، جيئن ايندڙ نسل کي وڌندڙ قرضن جو بار نه پر هڪ مضبوط ۽ خودمختيار معيشت ورثي ۾ ملي.

گاج ڊيم منصوبو: هڪ اميد، ڪجهه انديشا ۽ امڪان

محمد اسماعيل لانگاه

سنڌ جي پاڻيءَ جي مسئلي تي جڏهن به ڳالهه ٿيندي آهي ته پاڻيءَ جي کوٽ، برساتي پاڻيءَ جو ضايع ٿيڻ، خشڪ سالي، زرعي بحران ۽ پيئڻ جي صاف پاڻيءَ جي کوٽ جهڙا سوال سامهون ايندا آهن. اهڙي صورتحال ۾ گاج ڊيم منصوبو هڪ اهڙو منصوبو آهي، جنهن سان اميدون به وابسته آهن ۽ ڪيترائي سوال به. سن 2006ع ڌاري شروع ٿيل هن منصوبي کي هاڻي لڳ ڀڳ 25 ورهيه مڪمل ٿيڻ وارا آهن. پر ايترو ڊگهو عرصو گذرڻ باوجود منصوبو اڃا تائين مڪمل نه ٿي سگهيو آهي. هن وڏي منصوبي جو ڪم ڪيترائي ڀيرا مبينا ڪرپشن ۽ ٻين سببن جي ڪري بند ٿيو ۽ وري شروع ڪيو ويو. موجوده رٿابندي موجب هن منصوبي کي 2030ع ڌاري مڪمل ٿيڻو آهي. سمجهه ۾ نٿو اچي ته 25 ورهين جي عرصي ۾ هن منصوبي جو ڪم اڃا تائين مڪمل ڇو نه ٿي سگهيو آهي؟ ڇا گاج ڊيم جو منصوبو ايندڙ ٽن يا چئن سالن ۾ واقعي مڪمل ٿي سگهندو؟ اهو هڪ وڏو ۽ گنڀير سوال آهي، جنهن جو جواب سنڌ جي عوام کي ملڻ گهرجي.

گاج ڊيم جو تعلق خاص طور تي ڪاڇي ۽ دادوءَ جي علائقن سان لاڳاپيل آهي، جتي برسات دوران وهندڙ پاڻيءَ جو وڏو حصو ذخيرو نه ٿيڻ سبب اڄ هلي ضايع ٿي وڃي ٿو. جيڪڏهن برساتي پاڻيءَ کي مناسب طريقي سان ذخيرو ڪري سگهجي ته اهو پاڻي خشڪ موسم دوران زراعت، پيئڻ ۽ ٻين ضرورتن لاءِ استعمال ڪري سگهجي ٿو. ان لحاظ کان گاج ڊيم سنڌ لاءِ هڪ اهم آبي ذريعو ثابت ٿي سگهي ٿو جيڪو نه رڳو پاڻيءَ جي کوٽ کي گهٽائڻ ۾ مددگار ٿيندو پر زرعي سرگرمين کي هٿي ڏيڻ ۽ علائقي جي معاشي حالتن ۾ به بهتري آڻي سگهي ٿو.

گاج ڊيم سان سڀ کان وڏي اميد اها آهي ته برساتي پاڻيءَ کي محفوظ ڪري ڪاڇي ۽ ڀرپاسي وارن علائقن ۾ زرعي سرگرمين کي هٿي ڏئي سگهجي ٿي. جن علائقن ۾ پاڻيءَ جي کوٽ سبب زمينون غير آباد آهن يا گهٽ پيداوار ڏين ٿيون، اتي پاڻيءَ جي دستيابي سان آبادڪاري ۽ روزگار جا نوان موقعا پيدا ٿي سگهن ٿا. ان سان گڏ، جيڪڏهن منصوبي جي جوڙجڪ ۽ انتظام بهتر نموني سان ڪيو وڃي ته هي ڊيم برساتي ٻوڏ جي پاڻيءَ کي منظم ڪرڻ ۾ پڻ مددگار ثابت ٿي سگهي ٿو. مقامي آباديءَ لاءِ پيئڻ جي پاڻيءَ جي فراهمي ۽ زيرزمين پاڻيءَ جي سطح بهتر ٿيڻ جا امڪان پڻ موجود آهن. پر ڪنهن به وڏي منصوبي وانگر گاج ڊيم کي به رڳو اميدن جي نظر سان ڏسڻ ڪافي ناهي، ان جي مڪمل ٿيڻ، شفاف انتظام ۽ عملي نتيجن کي به يقيني بڻائڻ ضروري آهي.

ڊيم جي تعمير سان لاڳاپيل ٻيو اهم سوال مقامي آبادي، زمينن ۽ ماحول بابت آهي. جن ماڻهن جون زمينون يا روزمره جون سرگرميون منصوبي جي ايراضيءَ سان لاڳاپيل آهن، انهن جي حقن ۽ مفادن جو تحفظ لازمي آهي. جيڪڏهن ڪنهن منصوبي سبب ماڻهن جي زمينن، گهرن يا روزگار تي اثر پوي ٿو ته رڳو معاوضو ڏيڻ ڪافي ناهي، بحالي، متبادل روزگار ۽ ڊگهي مدي وارا انتظام پڻ ضروري آهن. ترقيءَ جو اصل معيار اهو هجڻ گهرجي ته ان جا فائدا مقامي ماڻهن تائين به پهچن. ٻيو اهم پاسو ماحولياتي اثرن جو آهي. ڊيم جي تعمير ڪان اڳ پاڻيءَ جي قدرتي وهڪري، جهنگلي جيوت، مقامي ماحوليات ۽ هيٺين وهڪري وارن علائقن تي اثرن جو جامع جائزو وٺڻ گهرجي. جيڪڏهن ماحولياتي نقصان جا امڪان موجود هجن ته انهن کي گهٽائڻ لاءِ واضح ۽ قابل عمل منصوبا هجڻ گهرجن.

پاڻي هوندو ته ورچ به اهم هوندي، گاج ڊيم جي ڪاميابي جو دارومدار رڳو ان ڳالهه تي نه هوندو ته ڊيم ۾ ڪيترو پاڻي ذخيرو ٿئي ٿو پر ان ڳالهه تي به هوندو ته اهو پاڻي ڪهڙي طريقي سان ورهايو وڃي ٿو. سنڌ ۾ ماضيءَ جا ڪيترائي تجربا ٻڌائين ٿا ته پاڻيءَ جي دستيابي ۽ پاڻيءَ جي منصفاڻي ورچ ٻه الڳ مسئلا آهن. جيڪڏهن گاج ڊيم مان نڪرندڙ پاڻيءَ جا فائدا صرف ڪجهه علائقن يا ماڻهن تائين محدود ٿي وڃن ته منصوبو پنهنجي اصل مقصد کان پري ٿي سگهي ٿو ان لاءِ پاڻيءَ جي ورچ، آبپاشي نظام، سار سنڀال ۽ مقامي نگراني بابت شفاف نظام ضروري آهي. ڪنهن به ترقياتي منصوبي جي پائيداري ان وقت وڌي ٿي، جڏهن مقامي ماڻهو ان کي پنهنجو منصوبو سمجهن. گاج ڊيم بابت پڻ مقامي آبادين، آبادگارن، ماهرن، ماحولياتي ماهرن ۽ چونڊيل نمائندن سان مشاورت ضروري آهي. ماڻهن کي رڳو منصوبي جي اعلانن ذريعي آگاهه ڪرڻ بدران ڪين واضح طور ٻڌايو وڃي ته منصوبو ڪهڙي مرحلي ۾ آهي، ڪيترو لاڳت ايندي، ڪهڙا علائقا متاثر ٿيندا، ڪهڙا فائدا حاصل ٿيندا ۽ انهن فائدن جي ورچ ڪيئن ٿيندي. گاج ڊيم سنڌ لاءِ پاڻيءَ جي کوٽ، خشڪ سالي ۽ برساتي پاڻيءَ جي انتظام جي حوالي سان هڪ اهم موقعو بڻجي سگهي ٿو پر ان منصوبي جي اهميت صرف ان جي تعمير ۾ نه، پر ان جي صحيح منصوبابندي، شفاف عملدرآمد، ماحولياتي تحفظ ۽ مقامي ماڻهن جي حقن جي حفاظت ۾ آهي.

اسان کي اهڙي ترقي گهرجي جيڪا صرف ڪنڪريٽ ۽ پٿر جي اڏاوت نه هجي، پر ماڻهن جي زندگيءَ ۾ حقيقي تبديلي آڻي. گاج ڊيم جيڪڏهن مقامي آبادي جي حق، ماحولياتي گهرجن ۽ پاڻيءَ جي منصفاڻي ورچ کي نظر ۾ رکي اڳتي وڌايو وڃي ته اهو ڪاڇي لاءِ نئين اميد جو دروازو کولي سگهي ٿو پر جيڪڏهن منصوبابنديءَ ۾ مقامي ماڻهن جا خدشا، ماحولياتي اثر ۽ پاڻيءَ جي ورچ جا سوال نظرانداز ڪيا ويا ته پوءِ هڪ امڪاني حل پاڻ نوان مسئلا پيدا ڪري سگهي ٿو. ان ڪري گاج ڊيم بابت سوال اهو نه هجڻ گهرجي ته ڊيم ٺاهڻو آهي يا نه؟ اصل سوال اهو هجڻ گهرجي ته اهو ڊيم ڪيئن ٺاهيو وڃي، جيئن پاڻي به محفوظ ٿئي، زمين به آباد ٿئي، ماحول به محفوظ رهي ۽ مقامي ماڻهو به ان ترقي جا حقيقي ڀاڱي ڀائيوار بڻجن. گاج ڊيم هڪ اميد ضرور آهي، پر ان اميد کي حقيقت بڻائڻ لاءِ شفافيت، سائنسي منصوبابندي، عوامي شموليت ۽ ذميوار انتظام بنيادي شرط آهن. هاڻ ڏسڻو اهو آهي ته پنجويهه ورهيه رولڻ ۾ رهندڙ منصوبو ٽن ورهين ۾ جيڪڏهن پايه تڪميل تائين پهچي ٿو ته اهو معجزي کان گهٽ نه هوندو پر هاڻ ناممڪن کي ممڪن بڻجڻ مشڪل ٿي نظر اچي رهيو آهي.

سعودي عرب جي موجوده صورتحال

اياز وڳهيو

وچ اوڀر ۾ جنگ جا بادل هڪ ڀيرو ٻيهر گهرا ٿي رهيا آهن. يمن ۾ حوثين جي وڌندڙ فوجي سرگرمين، سعودي عرب ڏانهن ميزائل ۽ ڊرون حملن ۽ رياض جي جوابي ڪارروائين خطي جي سلامتيءَ کي نئين آزمائش ۾ وجهي ڇڏيو آهي. يمن جي اها جنگ، جيڪا ڪجهه عرصي تائين جنگبندي، ڳالهين ۽ سفارتي ڪوششن جي پردي ۾ ڍڪيل نظر اچي رهي هئي، هاڻي ٻيهر اهڙي بحران ۾ تبديل ٿي رهي آهي، جنهن جا پاڇا يمن جي جبلن کان نڪري سعوديءَ جي شهرن، توانائيءَ جي بنيادي ڍانچي، ڳاڙهي سمنڊ ۽ باب المندب تائين پهچي رهيا آهن. گذريل قومن پڻ سعودي عرب خلاف حوثي حملن ۽ يمن ۾ وڌندڙ فوجي ڇڪتاڻ تي سخت ڳڻتي ظاهر ڪئي آهي. رياض لاءِ اهو صرف سرحدي سلامتيءَ جو مسئلو ناهي، بلڪ اهو سعودي عرب جي معاشي مستقبل، توانائيءَ جي تحفظ ۽ علائقائي حيثيت جو سوال پڻ آهي. سعودي قيادت هڪ طرف ملڪ کي تيل جي روايتي انحصار کان ٻاهر ڪڍي نئين معاشي دور ڏانهن وٺي وڃڻ لاءِ وڏا منصوبا اڳتي وڌائي رهي آهي ته ٻئي طرف يمن مان اٿندڙ جنگ جا شعلا ان سفر جي جوڏاري نئين غير يقيني پيدا ڪري رهيا آهن.

سعودي عرب جي موجوده صورتحال کي سمجهڻ لاءِ يمن کي سمجهڻ ضروري آهي، ڇاڪاڻ ته اڄ يمن جي جنگ صرف صنعا جي اقتدار جو سوال ناهي رهي پر ان سان گڏ باب المندب، ڳاڙهو سمنڊ، عالمي واپار، توانائيءَ جا رستا، ايران ۽ سعودي عرب جا لاڳاپا ۽ آمريڪا جي علائقائي پاليسي به ڳنڍجي چڪي آهي يمن جي اولهندي ميدان تي حوثين جي اڳڀرائي ۽ باب المندب جي ويجهو اهم علائقن تي سندن وڌندڙ اثر عالمي سامونڊي واپار لاءِ به نئون خطرو پيدا ڪري رهيو آهي. باب المندب کي جيڪڏهن دنيا جي سامونڊي واپار جو دروازو چيو وڃي ته غلط نه ٿيندو. هيءُ اهو رستو آهي، جتان گذرندڙ جهاز رڳو سامان ناهن کڻندا پر دنيا جي معيشت جي رفتار به پاڻ سان گڏ کڻندا آهن. جڏهن هن رستي تي جنگ جا آواز بلند ٿين ٿا ته انهن جي گونج رياض، دبئي يا صنعا تائين محدود نٿي رهي پر اها عالمي تيل مارڪيٽن، واپار، جهاز راني ۽ صارفين جي زندگيءَ تائين پهچي ٿي. گذريل قومن پڻ خبردار ڪيو آهي ته باب المندب جي جوڏاري وڌندڙ ڇڪتاڻ عالمي سامونڊي سلامتيءَ لاءِ سنگين مسئلو بڻجي سگهي ٿي. سعودي عرب لاءِ صورتحال ان وقت وڌيڪ حساس ٿي وڃي ٿي، جڏهن ملڪ جي توانائيءَ جي ڍانچي کي به خطرو درپيش هجي. سعودي عرب جي اوڀر-اولهه تيل پائپ لائين کي ڊرون حملي سبب نقصان پهچڻ ڪانپوءِ تيل جي ترسيل جا متبادل رستا استعمال ڪرڻا پيا آهن. ان مان ظاهر ٿئي ٿو ته جديد جنگ هاڻي صرف سرحدن ۽ فوجي اڏن تائين محدود ناهي رهي. توانائيءَ جا رستا، بندرگاهون، پائپ لائنون ۽ اقتصادي ڍانچا به جنگ جو حصو بڻجي سگهن ٿا. پر سعودي عرب جي هن بحران ۾ هڪ ٻي وڏي ڪهاڻي به لڪل آهي، يعني ترقي ۽ جنگ جي وچ ۾ ڇڪتاڻ جي ڪهاڻي. سعودي عرب پنهنجي مستقبل کي نئين سر ترتيب ڏيڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي. تيل جي آمدنيءَ سان گڏ سياحت، صنعت، ٽيڪنالاجي، عالمي سيڙپڪاري، تفريح ۽ نون شهرن جي تعمير کي ملڪ جي مستقبل جو حصو بڻايو پيو وڃي. رياض دنيا کي اهو پيغام ڏيڻ چاهي ٿو ته سعودي عرب صرف تيل پيدا ڪندڙ ملڪ نه پر مستقبل جي عالمي معيشت جو اهم مرڪز بڻجڻ چاهي ٿو پر معاشي خواب امن جي هوا ۾ ئي اڏامندا آهن.

جڏهن آسمان ۾ ڊرون اڏامندا هجن، سرحدن تي ميزائل وسي رهيا هجن ۽ سامونڊي رستن تي جنگ جو خطرو هجي ته سيڙپڪار سوال ڪندا آهن. سياح سوچيندا آهن ۽ عالمي ڪمپنيون خطري جو نئون نقشو ناهينديون آهن. ان ڪري يمن جي جنگ سعودي عرب لاءِ رڳو دفاعي جنگ ناهي، بلڪ اها سعودي عرب جي معاشي تبديليءَ لاءِ به هڪ وڏو امتحان آهي. يمن جي بحران جو سڀ کان پيچيده پاسو اهو آهي ته ان کي رڳو سعودي عرب ۽ حوثين جي وچ ۾ جنگ سمجهڻ سان مڪمل تصوير سامهون نٿي اچي. ايران سان حوثين جا لاڳاپا، سعودي-ايراني علائقائي مقابلو، آمريڪا جو رويو، چين جون سفارتي ڪوششون ۽ ڳاڙهي سمنڊ جي عالمي اهميت هن بحران کي هڪ وڏي علائقائي مسئلي ۾ تبديل ڪري رهيون آهن. رپورٽن موجب سعودي عرب چين کان مدد گهري آهي، جنهن کان پوءِ بيجنگ ايران تي حوثين کي روڪڻ لاءِ اثر استعمال ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي. آمريڪا جو رويو پڻ سعودي عرب لاءِ اهم سوال بڻجي ويو آهي. يمن جي حڪومت طرفان آمريڪي فوجي مدد جي درخواست باوجود صدر ڊونلڊ ٽرمپ طرفان سڌي فوجي مدد جو واعدو نه ڪرڻ جون رپورٽون سامهون آيون آهن. ان مان ظاهر ٿئي ٿو ته واشنگٽن يمن جي بحران ۾ پنهنجي فوجي ڪردار کي محدود رکڻ چاهي ٿو. جڏهن ته رياض لاءِ اهو سوال اهم ٿيندو پيو وڃي ته مستقبل جي علائقائي سلامتيءَ ۾ ڪيس ڪيترو ڀروسو ٻاهرين فوجي مدد تي رکڻو آهي؟ جنگ جي هن سڄي بحث ۾ سڀ کان وڏو ۽ ڏکوئيندڙ باب يمن جي عام ماڻهوءَ جو آهي. جنگ جا نقشا ڪاغذ تي نهن ٿا پر انهن جا زخم انسانن جي جسمن ۽ گهرن تي لکجن ٿا. يمن ۾ نئين ويڙهه سبب وڏي تعداد ۾ خاندان پنهنجا گهر ڇڏي ٻي گهر ٿي چڪا آهن. ڪيترائي ماڻهو خطرناڪ سامونڊي سفر اختيار ڪري محفوظ هنڌن ڏانهن وڃڻ تي مجبور آهن. هڪ اهڙي ملڪ ۾، جيڪو اڳ ئي ڏڪار، جنگ، غربت ۽ تباهه ٿيل بنيادي سهولتن جو بار کڻي رهيو آهي، نئين جنگ جو مطلب هڪ نئين انساني الميي کان گهٽ ناهي هتي سعودي عرب جي سامهون سڀ کان وڏو سوال اهو آهي ته ڇا جنگ سان سلامتي مستقل بڻجي سگهي ٿي؟

> **هن وقت سعودي عرب هڪ اهڙي موڙ تي بيٺل آهي، جتي هڪ پاسي ريگستان مان نئين مستقبل جا شهر اڀري رهيا آهن ته ٻئي طرف يمن جي جبلن مان جنگ جا آواز اچي رهيا آهن. هڪ طرف ترقيءَ جو خواب آهي ته ٻئي طرف علائقائي جنگ جو خطرو. يعني هڪ طرف عالمي سيڙپڪاريءَ کي دعوت آهي ۽ ٻئي طرف ميزائلن ۽ ڊرونن جي ڇانوَ ڏسڻ ۾ اچي رهي آهي. اصل سوال اهو ناهي ته ايندڙ حملي جو جواب ڪيترو سخت هوندو؟ اصل سوال اهو آهي ته ايندڙ نسل لاءِ وچ اوڀر ڪهڙو ڇڏڻو آهي؟ جيڪڏهن يمن جي جنگ ٻيهر ڊگهي علائقائي جنگ ۾ تبديل ٿئي ٿي ته انهيءَ جا اثر سعودي عرب کان گهڻو اڳتي ويندا. اهڙي سوچ، جنهن ۾ فتح جو مطلب ڪنهن شهر جي تباهي نه پر ڪنهن پار جو محفوظ مستقبل هجي، جنهن ۾ طاقت جو مطلب رڳو ميزائل نه پر ڳالهين جي ميز تي ويهڻ جي صلاحيت به هجي.**

فوجي طاقت حملي کي روڪي سگهي ٿي، ميزائل کي هوا ۾ تباهه ڪري سگهي ٿي ۽ ڪجهه وقت لاءِ دشمن جي اڳڀرائيءَ کي پٺتي ڌڪي سگهي ٿي پر مستقل امن لاءِ سياسي حل ضروري هوندو آهي. يمن جو بحران به آخرڪار ڳالهين جي ميز تي ئي ختم ٿيندو. گذريل قومن به ڌرين کي وڌيڪ ڇڪتاڻ کان پاسو ڪرڻ ۽ سياسي ڳالهين ڏانهن موٽڻ تي زور ڏنو آهي سعودي عرب جي طاقت رڳو ان جي تيل جي ذخيرن ۾ ناهي پر ان جي اصل طاقت ان صلاحيت ۾ به آهي ته هو علائقائي بحرانن کي سفارتڪاريءَ ذريعي محدود ڪري سگهي. ايران سان ڳالهه ٻولهه جا دروازا کليل رکڻ، يمن ۾ سياسي حل جي حمايت ڪرڻ ۽ عالمي طاقتن سان متوازن سفارتڪاري سعودي عرب کي اهڙو رستو ڏئي سگهي ٿي، جنهن ۾ دفاع ۽ امن هڪ ٻئي جا مخالف نه پر ساٿي بڻجي سگهن. پاڪستان لاءِ به سعودي عرب جي صورتحال اهم آهي. ٻنهي ملڪن جا لاڳاپا تاريخي، معاشي، دفاعي ۽ عوامي سطح تي گهرا آهن. وچ اوڀر ۾ وڌندڙ ڇڪتاڻ جو اثر توانائي، واپار ۽ خطي جي سفارتڪاريءَ تائين پهچي سگهي ٿو. اهڙي ماحول ۾ پاڪستان لاءِ علائقائي امن، سفارتڪاري ۽ عالمي سامونڊي رستن جي تحفظ جي حمايت اهم حيثيت رکي ٿي. پاڪستان تازو باب المندب ۾ واپاري جهازن خلاف حملن تي ڳڻتي ظاهر ڪندي انهن کي روڪڻ جو مطالبو پڻ ڪيو آهي.

هن وقت سعودي عرب هڪ اهڙي موڙ تي بيٺل آهي، جتي هڪ پاسي ريگستان مان نئين مستقبل جا شهر اڀري رهيا آهن ته ٻئي طرف يمن جي جبلن مان جنگ جا آواز اچي رهيا آهن. هڪ طرف ترقيءَ جو خواب آهي ته ٻئي طرف علائقائي جنگ جو خطرو، يعني هڪ طرف عالمي سيڙپڪاريءَ کي دعوت آهي ۽ ٻئي طرف ميزائلن ۽ ڊرونن جي ڇانوَ ڏسڻ ۾ اچي رهي آهي. اصل سوال اهو ناهي ته ايندڙ حملي جو جواب ڪيترو سخت هوندو؟ اصل سوال اهو آهي ته ايندڙ نسل لاءِ وچ اوڀر ڪهڙو ڇڏڻو آهي؟ جيڪڏهن يمن جي جنگ ٻيهر ڊگهي علائقائي جنگ ۾ تبديل ٿئي ٿي ته انهيءَ جا اثر سعودي عرب کان گهڻو اڳتي ويندا. اهڙي سوچ، جنهن ۾ فتح جو مطلب ڪنهن شهر جي تباهي نه پر ڪنهن پار جو محفوظ مستقبل هجي، جنهن ۾ طاقت جو مطلب رڳو ميزائل نه پر ڳالهين جي ميز تي ويهڻ جي صلاحيت به هجي سعودي عرب جي اصل آزمائش شايد هاڻي اتي ئي شروع ٿئي ٿي: ڇا رياض جنگ جي پاڇن مان نڪري پنهنجي ترقيءَ جي روشنيءَ کي محفوظ رکي سگهي ٿو؟

سنڌ جو معاشي مقام

محمد خان ابڙو

پاڪستان جي معاشي تاريخ ۾ سنڌ ۽ سنڌين جي ڪردار کي نظرانداز ڪيو وڃي ته اها تاريخ اڻپوري رهجي وڃي ٿي سنڌو درياهه جي ڪنارن تي آباد اهو خطو هزارين سالن کان واپار، زراعت، صنعت ۽ تهذيبي سرگرمين جو اهم مرڪز رهيو آهي موهن جو دڙو ان ڳالهه جو وڏو ثبوت آهي ته اڄ کان هزارين سال اڳ به هن ڌرتيءَ جا ماڻهو شهرن جي منصوبابندي، هنر، دستڪاري، واپار ۽ منظم معاشي زندگيءَ کان واقف هئا. پاڪستان جي قيام کانپوءِ به سنڌ پنهنجي زرعي زمين، قدرتي وسيلن، بندرگاهن، صنعت، واپار ۽ ماڻهن جي محنت وسيلي ملڪ جي معيشت ۾ اهم ڪردار ادا ڪندي رهي آهي سنڌ جي اصل معاشي طاقت ان جا لکين محنت ڪندڙ ماڻهو آهن جيڪي ڏينهن رات محنت ڪري ملڪ ۽ صوبي جي معاشي قيمتي کي هلائين ٿا. سنڌ جو هاري پنهين ۾ پورهيو ڪري اناج ۽ مختلف فصل پيدا ڪري ٿو مهاڻو سمنڊ مان مڇي ۽ ٻيو سامونڊي کاڌو حاصل ڪري پنهنجي خاندان جو گذر سفر ڪري ٿو. مزدور ڪارخانن کي هلائڻ ۾ پنهنجو حصو ادا ڪن ٿا، واپاري مارڪيٽن کي آباد رکن ٿا، جڏهن ته هنرمند پنهنجي هٿ جي هنر وسيلي سنڌ جي ثقافت کي معاشي سرگرمي ۾ تبديل ڪن ٿا. پاڪستان جي معيشت ۾ سنڌ جو حصو اصل ۾ انهن سڀني ماڻهن جي گڏيل محنت جو نتيجو آهي جن پنهنجي پورهئي سان معيشت کي اڳتي وڌائڻ ۾ ڪردار ادا ڪيو آهي.

زرعي معيشت جي حوالي سان سنڌ کي غيرمعمولي اهميت حاصل آهي هتي ڪپهه، ڪڻڪ، چانور، ڪمند، ڪجيون، انب ۽ مختلف قسمن جون ڀاڄيون وڏي مقدار ۾ پيدا ٿين ٿيون گهوٽڪي، خيرپور، سکر، لاڙڪاڻو، نوابشاهه، سانگهڙ، ميرپورخاص، بدين ۽ ٺٽو جهڙا ضلعا نه رڳو ملڪ جي خوراڪ جون ضرورتون پوريون ڪرڻ ۾ حصو وٺن ٿا پر صنعتي ۽ واپاري سرگرمين کي به سهارو ڏين ٿا. سنڌ جو ڪپهه ڪپڙي جي صنعت لاءِ اهم خام مال جي حيثيت رکي ٿو، جڏهن ته چانور، انب ۽ ڪجيون ملڪ جي واپار ۽ برآمدات ۾ پڻ حصو وجهن ٿا. پر سنڌ جو هاري ڪيترن ئي مسئلن کي منهن ڏئي رهيو آهي پاڻيءَ جي ورچ، زرعي خرچن ۾ مسلسل واڌ، فصلن جو مناسب اگهه نه ملڻ ۽ جديد زرعي ٽيڪنالاجيءَ تائين محدود رسائي اهڙا مسئلا آهن جيڪي هاريءَ جي زندگيءَ کي ڏکيو بڻائي رهيا آهن ننڍا آبادگار ۽ هاري ڪيترائي ڀيرا پنهنجي پيداوار جي حقيقي معاشي قدر کان محروم رهجي وڃن ٿا. جيڪڏهن زراعت قومي معيشت جو بنياد آهي ته پوءِ ان بنياد کي مضبوط ڪندڙ هاريءَ جي خوشحالي به قومي ترجيح هجڻ گهرجي هاري کي مناسب پاڻي سٺو ٻج، پاڻ، زرعي مشينري، جديد طريقيڪار ۽ سندس فصل جو مناسب اگهه فراهم ڪرڻ کان سواءِ زرعي معيشت کي مضبوط ڪرڻ ممڪن ناهي.

پاڪستان جي صنعتي ۽ واپاري ترقيءَ جو ذڪر ڪراچيءَ کانسواءِ مڪمل نٿو ٿي سگهي ڪراچي سنڌ جي تاريخي، جاگرافيائي ۽ معاشي حقيقت جو حصو آهي ۽ ملڪ جو هڪ وڏو صنعتي، واپاري ۽ مالياتي مرڪز پڻ آهي ڪراچيءَ جون بندرگاهون، بئنڪ، ڪارخانا، واپاري مرڪز ۽ ٻيا معاشي ادارا ملڪ جي معاشي سرگرمين کي اڳتي وڌائڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪن ٿا. ڪراچيءَ جي ترقيءَ ۾ سنڌ جي زمين، سامونڊي ڪناري واري جاگرافيائي حيثيت، مقامي آبادي ۽ ملڪ جي مختلف علائقن مان ايندڙ ماڻهن جي محنت گڏجي ڪردار ادا ڪيو آهي ڪراچيءَ جي بندرگاهه ۽ ان جي واپاري اهميت پاڪستان جي قيام کان اڳ به موجود هئي ملڪ جي قيام ۽ ورهاڱي کان پوءِ مختلف علائقن مان ايندڙ واپارين، صنعتڪارن ۽ مزدورن شهر جي معاشي سرگرمين کي وڌيڪ وڌايو انهيءَ گڏيل تاريخ جو احترام ڪرڻ ضروري آهي پر ان سان گڏ اها حقيقت به واضح آهي ته ڪراچي سنڌ جو حصو آهي ۽ ڪراچيءَ جي ترقيءَ جا فائدا رڳو شهر تائين محدود نه رهڻ گهرجن پر انهن جو مناسب حصو ڪراچيءَ جي سمورن رهواسين سان گڏ سڄي سنڌ تائين به پهچڻ گهرجي سنڌ جا قدرتي وسيلا پاڪستان جي معيشت ۾ اهم حيثيت رکن ٿا ٿر ۾ موجود ڪوئلي جا وڏا ذخيرا، تيل ۽ گئس جي پيداوار ۽ سنڌ جا سامونڊي وسيلا ملڪ جي توانائي ۽ صنعتي ضرورتن کي پورو ڪرڻ ۾ پنهنجو حصو وجهن ٿا. ٿر جي ڪوئلي مان بجلي پيدا ٿيڻ سان ملڪ جي توانائيءَ واري نظام ۾ به اهم واڌ ٿي آهي پر ڪنهن به منصوبي جي ترقيءَ جو اصل معيار رڳو سيڙپڪاري يا بجليءَ جي پيداوار نه هجڻ گهرجي اهو پڻ ڏسڻ ضروري آهي ته جن علائقن مان اهي وسيلا حاصل ڪيا وڃن ٿا، اتي رهندڙ مقامي ماڻهن کي تعليم، صحت، روزگار، صاف پاڻي، روڊن ۽ ٻين بنيادي سهولتن مان ڪيترو فائدو ملي رهيو آهي.

سنڌ جي سامونڊي علائقن ۾ مڇي مارڻ جو ڪم هزارين خاندانن جي روزگار جو وڏو ذريعو آهي ڪراچي، ٺٽو، سجاول ۽ بدين جا مهاڻا سمنڊ مان مڇي جهينگا ۽ ٻيون سامونڊي شيون حاصل ڪن ٿا، جيڪي مقامي مارڪيٽن ۾ وڪامن ٿيون. ان سان گڏوگڏ برآمداتي واپار جو به حصو بڻجن ٿيون پر سامونڊي آلودگي، تمر جي ٻيلن جي تباهي سامونڊي وسيلن تي وڌندڙ دٻاءُ ۽ بنيادي سهولتن جي کوٽ سبب انهن خاندانن جو مستقبل متاثر ٿي رهيو آهي سامونڊي معيشت کي ترقي ڏيڻ جو مطلب صرف مڇي ۽ جهينگا حاصل ڪرڻ يا برآمد ڪرڻ ناهي پر ان سان گڏ مهاڻن جي روزگار ۽ حقن جو تحفظ، سامونڊي ماحول جي حفاظت ۽ ساحلي علائقن جي ماڻهن کي بنيادي سهولتون فراهم ڪرڻ به ضروري آهي سنڌين جي معاشي خدمتن ۾ واپار ۽ ڪاروبار جي پڻ هڪ ڊگهي تاريخ آهي شڪارپور ۽ حيدرآباد جهڙا شهر تاريخي طور تي واپاري سرگرمين جا اهم مرڪز رهيا آهن اڄ به سنڌ جي مختلف شهرن ۾ واپاري، صنعتڪار ۽ ڪاروباري خاندان ملڪ جي معيشت ۾ پنهنجو حصو وجهي رهيا آهن ساڳي طرح اجرڪ سنڌي ٽوپي، رليون، ڪاشيءَ جو ڪم، ڪاٺ جي ڪاريگري ۽ هٿ جي هنر سان لاڳاپيل ٻين شين سان هزارين خاندانن جو روزگار واڳيل آهي جيڪڏهن انهن شين کي بهتر نموني متعارف ڪيو وڃي مارڪيٽ تائين رسائي آسان بڻائي وڃي ۽ عالمي منڊيءَ تائين پهچ جا موقعا پيدا ڪيا وڃن ته سنڌ جي هنر دستڪاريءَ واري شعبي کي وڌيڪ هٿي ڏئي سگهجي ٿي پاڪستان هڪ وفاقي ملڪ آهي ۽ وفاق جي طاقت ان جي سمورن صوبن ۽ وفاقي وحدتن جي هڪ ٻئي سان احترام واري لاڳاپي ۾ آهي سنڌ کي پنهنجي آئيني حقن، پاڻيءَ جي منصفاڻي حصي قدرتي وسيلن بابت قانوني حق ۽ پنهنجي ترقياتي ضرورتن لاءِ آواز اٿارڻ جو مڪمل حق حاصل آهي انهن معاملن جو حل آئيني طريقيڪار، شفاف انگ اکرن، مناسب منصوبابندي ۽ صوبن وچ ۾ ڳالهين وسيلي ڳولڻ گهرجي وسيلن بابت اختلافن کي تڪرار وڌائڻ بدران ڳالهين ۽ قانوني رستي سان حل ڪرڻ ئي ملڪ جي مجموعي مفاد ۾ آهي.

اڄوڪو ڏينهن ---- 23 سيپٽمبر

سيد احسن الهاشمي

اڄ مشهور غزل گو شاعر ۽ اديب احسن الهاشميءَ جي جنم جو ڏينهن آهي احسن الهاشميءَ جو اصل نالو سيد حسن علي شاهه ولد مڻن شاهه هو ۽ پاڻ 23 سيپٽمبر 1923ع تي حيدرآباد شهر جي ٽنڊي مير نورمحمد ۾ تولد ٿيو. ابتدائي تعليم گورنمينٽ پرائمري اسڪول مان حاصل ڪيائين ان بعد نورمحمد هاءِ اسڪول حيدرآباد، اورينٽل ڪاليج امرتسر ۽ علم نواز جاشڪ ايران ۾ پڙهيو. سنڌيءَ سان گڏ عربي ۽ فارسي ٻوليءَ تي چڱو عبور حاصل هئس هو سياسي طور تي پهرينءَ خاڪسار تحريڪ ۽ پوءِ آل انڊيا مسلم ليگ سان واڳيل رهيو. شاعريءَ جو شوق ننڍي هوندي کان ئي هئس سندس وڏي ڀاءُ سيد حيدر شاهه حيدر ۽ مخدوم محمد زمان طالب المولىٰ جي صحبت ۾ سندس شاعري پڪي ۽ پختي بڻجي وئي هو مرثيي، نعت، منقبت ۽ غزل جو هڪ وڏو شاعر ٿي اڀريو سندس شاعري ڪلاسيڪي ۽ جديد شاعريءَ جو هڪ سهڻو سنگم آهي نامياري اديب تاج جوئيءَ هن جو ڪلام "سڪل وڻ صحرا جو" ترتيب ڏئي ڇپرايو آهي هن ريڊيو پاڪستان لاءِ به ڪيترائي اسڪرپٽ ۽ ڊراما لکيا. هن نامياري اديب 24 جنوري 2007ع تي وفات ڪئي.

زوار نظر حسين بلوچ

هن نامياري صحافيءَ ۽ ليکڪ 23 سيپٽمبر 1943ع تي جهول ضلعي سانگهڙ ۾ الهڏني خان بلوچ جي گهر ۾ اکيون کوليون هن ابتدائي تعليم جهول مان ۽ مئٽرڪ ۽ انٽرميڊيئيٽ جا امتحان سانگهڙ مان پاس ڪيا. اڳتي هلي سنڌ يونيورسٽيءَ مان گريجوئيشن ڪيائين هن پنهنجي عملي زندگيءَ جي شروعات هڪ انشورنس ڪمپنيءَ ۾ سيلز مين طور ڪئي هو هڪ محنتي صحافي پڻ هو ۽ "روزاني هلچل" جو ايڊيٽر رهيو. هن 1980ع واري ڏهاڪي ۾ "روزاني عبرت"، "روزاني امت ڪراچي" ۽ ٻين اخبارن ۾ ڪيترائي ڪالم لکيا. هن "گونج" نالي سان هڪ ٻارڙو رسالو پڻ جاري ڪيو هو ريڊيو پاڪستان حيدرآباد لاءِ ڪيترائي مزاحيه پروگرام ۽ ناٽڪ لکيا. هن ڪيترائي ڪتاب پڻ لکيا، جن مان "جديد وتايو فقير" ڪافي مشهور ٿيو.

سهائي ٽالپر

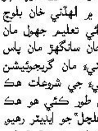

اڄ مشهور پوليس آفيسر سهائي ٽالپر پنهنجي سالگره ملهائي رهي آهي سنڌ جي هن هونهار ڌيءَ 23 سيپٽمبر 1987ع تي ڊاڪٽر عزيز ٽالپر جي گهر ڳوٺ پاڪي خان ٽالپر ضلعي ٽنڊو محمد خان ۾ جنم ورتو. هن پهرين ڪلاس کان نائين ڪلاس تائين ٽنڊو محمد خان ۾ تعليم حاصل ڪئي جڏهن ته مئٽرڪ ۽ انٽرميڊيئيٽ جا امتحان بحريه فائونڊيشن حيدرآباد مان پاس ڪيا. هن بي ڪام ۽ ايم اي اڪنامڪس جا امتحان زبيده ڪاليج حيدرآباد مان پاس ڪيا. هن 2012ع ۾ سي ايس ايس جو امتحان پاس ڪيو ۽ پوليس کاتي ۾ اي ايس پي طور پنهنجي عملي زندگيءَ جي شروعات ڪئي اڄڪلهه سينئر سپرنٽنڊنٽ پوليس (ايس ايس پي) طور ذميداريون سنڀالي رهي آهي هن کي سنڌ جي بهترين پوليس آفيسرن ۾ شمار ڪيو وڃي ٿو نومبر 2018ع ۾ ڪجهه شرپسندن ڪراچيءَ ۾ چيني قونصليٽ جي حملو ڪيو هو سهائي ٽالپر بهادريءَ سان مقابلو ڪري انهيءَ حملي کي ناڪام بڻايو سندس بهادريءَ جو قدر ڪندي چين جي سرڪار 2024ع ۾ کيس "گريٽ وال ڪوميموريٽو اوارڊ" سان نوازيو سنڌ جي هن پوليس آفيسرياڻي کي سندس جنم ڏينهن جي مبارڪباد پيش ڪجي ٿي.

سهائي ابڙو

اڄ مشهور ٽي وي اداڪاره ۽ ڊانسر سهائي ابڙو جي سالگره جو ڏينهن آهي هوءَ 23 سيپٽمبر 1993ع تي ڪراچي ۾ پيدا ٿي سندس ولد خدابخش ابڙو ملڪ جو مشهور چترڪار ۽ والده عطيه دائود مشهور شاعره آهي هن ستن ورهين جي ننڍپڻ ۾ مشهور ڪلاسيڪي ڊانسر شيما ڪرماڻيءَ کان ڊانس جي تربيت وٺڻ شروع ڪئي ۽ ان ورهين جي ڄمار ۾ هڪ ميوزڪ وڊيو ۾ ڊانس ۾ اداڪاري ڪئي ٻارهن ورهين جي ڄمار ۾ هن ٽيلي فلمن ۾ ڪم ڪرڻ شروع ڪيو 2010ع ۾ هڪ حادثي کان پوءِ ڊاڪٽرن کيس ڊانس ڪرڻ کان منع ڪري ڇڏيو پر هن پوءِ به ڊانس ۽ اداڪاريءَ جو شوق جاري رکيو هن ڪيترين ئي دستاويزي فلمن، ناٽڪن، ٽي وي ڊرامن ۽ ميوزڪ وڊيوز ۾ ڪم ڪري مڃتا ماڻي آهي.

ڪشنچند بيوس

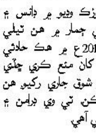

اڄ سنڌي ٻوليءَ جي مايه ناز شاعر ڪشنچند بيوس جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي ساهت نگر جي هن سرموڙ شاعر 25 فيبروري 1895ع تي لاڙڪاڻي جي رهواسي تيرٿداس ڪنريءَ جي گهر ۾ اکيون کوليون هن سنڌيءَ جي تعليم پنهنجي شهر ۾ ئي حاصل ڪئي ۽ پرائمري استادن جي سکيا جو ڪورس پورو ڪري پرائمري استاد مقرر ٿيو انگريزي ٻوليءَ جي چڱي ڄاڻ هئس عمر جي آخري حصي ۾ هو لاڙڪاڻي يا آسپاس جي ڪنهن اسڪول جو هيڊماستر هو هن شاعريءَ جي شروعات سورهن سالن جي عمر ۾ ڪئي ان وقت هو استادن جي سکيا واري اسڪول جو شاگرد هو 1925ع کان 1940ع واري عرصي دوران سندس شمار سنڌ جي چوٽيءَ جي شاعرن ۾ ٿيڻ لڳو سندس ٻارن لاءِ لکيل گيت اڄ به سنڌ جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ مشهور آهن 28 کان 30 مارچ 1941ع ۾ ڪراچيءَ ۾ هڪ وڏي سنڌي ادبي ڪانفرنس منعقد ٿي جنهن جي صدارت ڪشنچند بيوس ڪئي اديب هجڻ سان گڏوگڏ هو هڪ سٺو حڪيم پڻ هو هن 23 سيپٽمبر 1947ع تي لاڙڪاڻي ۾ پرلوڪ پڌاريو سندس ڪتابن ۾ سامونڊي سپون، شيرين شعر، ڦول داني گورنانڪ جيون ڪٿا، موچي گيت، انبلت، بيوس گيتا تجلي ۽ ٻيا شامل آهن سندس شاعريءَ شخصيت ۽ ادبي خدمتن تي ڪيترائي ڪتاب لکيا ويا آهن.

ڄام خان چانڊيو

ڄام خان چانڊيو بدين ضلعي جي شهر ڪڍڻ ويجهو ڳوٺ ٻلهڙي خان چانڊيءَ ۾ 9 جون 1891ع تي ڄائو ڊاڪٽر نبي بخش بلوچ پنهنجي ڪتاب "مداحون ۽ مناجاتون" ۾ لکيو آهي ته هو شيعه فرقي سان تعلق رکندو هو پر اصحابين سڳورن لاءِ کيس عزت هوندي هئي ۽ انهن جي حب ۾ شان ۾ ڪيترو ئي ڪلام چيو اٿس هن بزرگ شاعر 23 سيپٽمبر 1956ع تي وفات ڪئي.

عبداللطيف تابر

شڪارپور سان واسطو رکندڙ رئيس عبداللطيف تابر جو جنم 15 ڊسمبر 1933ع تي ٿيو هن پهرئين ڪلاس کان مئٽرڪ تائين تعليم شڪارپور مان حاصل ڪئي ۽ ايل ايل بي جي سند پڻ حاصل ڪئي هو پنهنجي دور جو هڪ قادرالڪلام شاعر هو شاعريءَ ۾ "لطيف" سندس تخلص هو سندس شاعري سنڌ جي ڪيترن ئي ادبي رسالن ۽ اخبارن ۾ ڇپجي پڌري ٿي سندس شاعريءَ جي مجموعن ۾ "برهه جي ٻاهه" ۽ "تحفته العاشقين" شامل آهن هن 23 سيپٽمبر 1957ع تي دم ڏنو ۽ حوالي ڪيو.

سيد صادق علي شاهه

سيد صادق علي شاهه شڪارپور شهر جو مشهور مسلم ليگي اڳواڻ هو سندس جنم 10 سيپٽمبر 1910ع تي سيد بهار علي شاهه جي گهر ۾ ٿيو پاڻ هڪ خوشحال گهراڻي جو چشم ۽ چراغ هو ۽ شڪارپور ۾ آل انڊيا مسلم ليگ جو سرگرم ڪارڪن ۽ اڳواڻ هو هو شڪارپور ۾ انهيءَ پارٽيءَ جو سيڪريٽري ۽ نائب صدر پڻ رهيو صحافت سان به سندس گهڻي دلچسپي هئي پاڪستان ٺهڻ کان پوءِ "سحر" اخبار جاري ڪيائين هن پاڪستان ۾ ون يونٽ لاڳو ٿيڻ جي کليل لفظن ۾ مخالفت ڪئي هن 23 سيپٽمبر 1961ع تي وفات ڪئي.

مختيار آتر

محمد طاهر سومرو

هن ڪهاڻيڪار ۽ ناول نگار جو جنم 5 مئي 1923ع تي مٽياريءَ ۾ ٿيو هن مئٽرڪ جو امتحان نورمحمد هاءِ اسڪول حيدرآباد مان پاس ڪيو وڌيڪ اعليٰ تعليم سنڌ يونيورسٽيءَ مان حاصل ڪري لوڪل بورڊ ۾ اڪائونٽس آفيسر مقرر ٿيو ۽ مختلف شهرن ۾ انهيءَ عهدي تي ڪم ڪري 1982ع ۾ رٽائر ٿيو هو هڪ چڱو شاعر، ڪهاڻيڪار ۽ ناول نگار هو سندس اڪثر لکڻيون ڇپجي نه سگهيون پر سندس پونئرن وٽ قلمي صورت ۾ موجود آهن هن 23 سيپٽمبر 1984ع تي وفات ڪئي.

سليم هالائي

هن نامور ليکڪ ۽ صحافيءَ جو جنم 12 نومبر 1918ع تي هالا ۾ ٿيو. سندس چنيءَ جو نالو عبدالحئي ابڙو هو هن ابتدائي تعليم هالا مان حاصل ڪئي ۽ مئٽرڪ جو امتحان ڪوٽڙيءَ مان پاس ڪيو هن ايل ايل بي جي سند ڪراچيءَ مان حاصل ڪئي ۽ آمريڪا جي انڊيانا يونيورسٽيءَ مان وزيوئل ايجوڪيشن ۾ ماسٽر ڊگري حاصل ڪئي ان کان علاوه سنڌ يونيورسٽيءَ مان سنڌيءَ ۾ ايم اي جي سند پڻ حاصل ڪيائين هن شروع ۾ پوسٽ ۽ ٽيليگراف کاتي ۾ ڪلارڪ طور نوڪري ڪئي، ان بعد سنڌ جي سڌ سماءِ واري کاتي ۾ انفارميشن آفيسر طور خدمتون سرانجام ڏنيون. ڪجهه عرصو سروري اسلاميه ڪاليج هالا جي پرنسپال طور پڻ ذميداريون سنڀاليائين. هو هوميوپيٿڪ جو وڏو ماهر هو ۽ هالا ۾ هوميوپيٿڪ دوائن وسيلي مريضن جو علاج ڪندو هو ادبي دنيا ۾ هو هڪ برک شاعر ۽ نثر نويس طور ياد ڪيو وڃي ٿو هن جي لکيل ڪتابن ۾ "بهار طالب"، "تذڪره شعراءِ هالا"، "شهريانو" ۽ "شڪوهٔ سنڌ" شامل آهن هن 23 سيپٽمبر 1992ع تي هن فاني جهان مان هميشه لاءِ موڪلايو.

آنند پرڪاش مهاتما

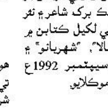

هيءُ پنهنجي دور جو مشهور ليکڪ، شاعر ۽ حڪيم هو سندس جنم 1919ع ڌاري ڪنڊڪوٽ شهر ۾ ٿيو هن طبيه ڪاليج حيدرآباد ۽ جامع طبيه ڪاليج دهليءَ مان طب جي اعليٰ تعليم حاصل ڪئي هن جو ڪنڊڪوٽ ۾ هڪ عاليشان شفاخانو قائم ٿيل هو. جتي يوناني طريقي سان مريضن جو علاج ڪندو هو. طب سان گڏ علم ڪيميا جو به وڏو ڄاڻو هو ۽ علم ڪيميا جي مختلف موضوعن تي ڪيترائي مضمون ۽ مقالا لکيائين. ادب جي دنيا ۾ کيس هڪ وڏي شاعر ۽ نثر نويس طور ياد ڪيو وڃي ٿو سندس ڇپيل ڪتابن ۾ "مارئي ولاس" (شاعري)، "پرڪاش پشپانجلي"، "ياد لطيف" ۽ "جديد طب جا نو رتن" شامل آهن. تاريخ 23 سيپٽمبر 1998ع تي سندس لاڏاڻو ٿيو.

خالد سنڌي

اڄ نامياري اديب، پبلشر ۽ سماجي اڳواڻ خالد سنڌيءَ جي ورسيءَ جي تاريخ آهي هن جو پورو نالو خالد حسين ولد جان محمد ٻگهيو هو 2 جون 1912ع تي ڪوٽڙيءَ ۾ پيدا ٿيو مئٽرڪ جو امتحان نورمحمد هاءِ اسڪول حيدرآباد مان پاس ڪيائين بي اي ۽ ايم اي (پوليٽيڪل سائنس) جون سندون به حاصل ڪيائين عملي زندگيءَ ۾ هو هڪ بينڪ آفيسر هو ۽ آل پاڪستان بينڪ آفيسرز يونين جو سيڪريٽري به رهيو هن سنگت، چارڻ ۽ بلال پبليڪيشن جو بنياد وجهي ڪافي سنڌي ڪتاب ڇپايا. هن چارڻ، ٻيجل ۽ سنگت جي نالي سان ادبي رسالا به جاري ڪيا پر اهي گهڻو عرصو نه هلي سگهيا هن جي ڇپيل ڪتابن ۾ "هر دل ڪربلا" ۽ "هونئا سي حيات" شامل آهن سماجي ڪمن ۾ هميشه اڳڀرو رهيو هن 23 سيپٽمبر 1999ع تي قاسم آباد حيدرآباد ۾ وفات ڪئي.

عبدالحق عظيم

اڄ مرحوم عبدالحق عظيم جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي هو هڪ نامور اديب، صحافي ۽ ٽيليويزن جو پروڊيوسر هو. هن 24 نومبر 1935ع تي ٽنڊي ڄام ۾ محمد يعقوب ميمڻ جي گهر ۾ اک کولي، ٽنڊي ڄام ۽ حيدرآباد مان تعليم حاصل ڪري گريجوئيٽ ٿيو بعد ۾ سنڌ يونيورسٽي ڄامشوري مان ماس ڪميونيڪيشن ۾ ايم اي جي سند حاصل ڪيائين. هن سنڌي ادبي بورڊ جي پرنٽنگ پريس ۾ اسسٽنٽ مئنيجر طور ڪم ڪيو پنهنجي صحافتي سفر جي شروعات "روزاني ڪاروان" ۽ "روزاني هلال پاڪستان" ۾ سب ايڊيٽر طور ڪيائين. هن ماهوار رسالن مارئي، ٻيجل ۽ بادل جي ايڊيٽر طور پڻ ڪم ڪيو. هو هڪ بهترين ليکڪ هو سندس ڪهاڻيون، نظم، مضمون، خاڪا ۽ ڪالم مختلف ادبي رسالن ۽ اخبارن جي زينت بڻيا. اڳتي هلي پاڪستان ٽيليويزن تي پروڊيوسر مقرر ٿيو ۽ ڪيترائي يادگار پروگرام پيش ڪيائين. شاگرديءَ واري زماني ۾ هن ون يونٽ خلاف هلندڙ جدوجهد ۾ کيس گرفتار ڪري لاڪ اپ ڪيو ويو 4 مارچ واري واقعي خلاف احتجاج دوران پڻ قيد جون سختيون برداشت ڪيائين. هي عظيم انسان 23 سيپٽمبر 2020ع تي اسان کان هميشه لاءِ وڇڙي ويو.

ڪوڙومل واڌواڻي جانب

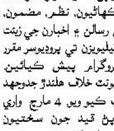

ڪوڙومل واڌواڻي سنڌي ٻوليءَ جو سرموڙ شاعر هو هن 4 نومبر 1947ع تي سچل جي نگريءَ دراز شريف ۾ پنهنجي جيون جو سفر شروع ڪيو سندس جنم واري سال ئي هندستان جو ورهاڱو ٿيو ۽ هن جو خاندان سنڌ جي سون ورني ڌرتيءَ کي الوداع چئي هندستان جي شهر احمدآباد ۾ وڃي آباد ٿيو سندس جيون ڪافي غربت ۾ گذريو هن هوٽلن ۾ ڪم ڪري ۽ مل ۾ مزدوري ڪري پنهنجي خاندان جو پيٽ پاليو غربت سبب فقط ست درجا پڙهي سگهيو هن 1990ع ڌاري شاعري ڪرڻ شروع ڪئي ۽ جلدئي سنڌي شاعريءَ جي افق تي وهنڌو تارو بڻجي چمڪڻ لڳو شاعريءَ ۾ پڳوانداس دولتاڻي هوش ۽ پڳوان هوتچنداڻي نرتوش سندس استاد هئا. هن جي شاعريءَ جا 5 مجموعا شايع ٿيا، جن ۾ "چو دل ٿي دل کان ڏار پرين"، "رکجي ويندي رات"، "روشني"، "سرمئي شام" ۽ "سيندي رتنا وار" شامل آهن هن هندستان ۾ ٺهندڙ سنڌي فلمن "پيار جا رنگ"، "وردان"، "گل ڦجي ٿل وڃي" ۽ "آخرين سنڌي" لاءِ گيت پڻ لکيا. هن انمول شاعر 23 سيپٽمبر 2023ع تي پنهنجي حياتيءَ جو سفر پورو ڪيو.

CLASSIFIED ADVERTISMENT

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب فيملي جج شهيد بينظير اباد
(روبرو جناب عابد علي لاڪو)
فيملي سوٽ نمبر 349 سال 2026

مسمات شهزادي زال عرفان رهندڙ ڳوٺ الله ڏنو پنهور تعلقو نوابشاه ..پلينٽف..بخلاف.. عرفان ولد گلشير رهندڙ خدا جي بستي ڳوٺ محمد جمالي تعلقو نوابشاه ضلعو شهيد بينظير آباد .. ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن.

جيئن ته مٿين پلينٽف توهان جي خلاف نڪاح ٽوڙائڻ لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ٿو ڪجي ته 23-09-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا. توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

فيملي جج شهيد بينظير آباد

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم I سعيدآباد
(روبرو جناب عبدالستار)
گارڊين سوٽ نمبر سال 2026

ولي الله شاهه راشدي ولد وهاب الله شاهه رهندڙ ڳوٺ پير جهنڊو تعلقو سعيد آباد ضلعو مٽياري..اپليڪينٽ..بخلاف.. (1) ارم ناز زال ولي الله شاهه راشدي (2) نيئر سلطانه شاهه راشدي زال ولي الله شاهه راشدي (3) ناديه شاهه زال علي نواز شاهه (4) رفيق الله شاهه راشدي ولد ولي الله شاهه راشدي (5) محمد راشد راشدي ولد ولي الله شاهه راشدي رهندڙ پير جهنڊو تعلقو سعيد آباد ضلعو مٽياري (6) جنرل پبلڪ . اپوننٽس (1) محمد روحان ولد ولي الله شاهه راشدي.... مائنر

مٿين اپوننٽس ڏانهن.

جيئن ته مٿين اپليڪينٽ گارڊين درخواست زير قلم 7،10،29 گارڊين اينڊ وارڊ ايڪٽ تحت درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ٿو ڪجي ته 30-09-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا. توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم I سعيدآباد

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم II دوڙ
(روبرو جناب عنايت علي ميمڻ)
فيملي سوٽ نمبر 83 سال 2026

مسمات حنا بيبي ڌيءُ نصير احمد بلوچ رهندڙ ڳوٺ لياري بي او دوڙ 72 نصرت ..پلينٽف..بخلاف.. عاشق علي ولد حاڪم الدين بلوچ رهندڙ اسٽريٽ نمبر 1 ڪچي نهر گهمن آباد حيدرآباد .. ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن.

جيئن ته مٿين پلينٽف توهان جي خلاف نڪاح ٽوڙائڻ لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري ...

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ سول/ فيملي جج اينڊ جي ايم I سعيدآباد
(روبرو جناب عبدالستار)
گارڊين سوٽ نمبر سال 2026

علي اڪبر حاجاڻو ولد الله ڏنو حاجاڻو رهندڙ ڳوٺ حاجي ...

عام اطلاع

هرخاص و عام کي هن اشتهار ذريعي آگاهه ٿو ڪجي ته اسان وٽ نالي روشنا زال خدا بخش پنهور رهندڙ مصري پنهور ديهه راڄيري بي او عمر ساند ديهه راڄيري تعلقو جهنڊو مري درخواست ڏني آهي ته نالي خدا بخش ولد سومار پنهور تاريخ 10-05-2010 پرويز ولد خدا بخش تاريخ 25-01-2026 تي فوت ٿي ويا آهن جنهن جي تصديق بن شاهدن (1) ڏتي بخش ولداحمد رهندڙ مصري پنهور ديهه راڄيري تعلقو جهنڊو مري (2) طالب ولد پيرون پنهور رهندڙ مصري پنهور ديهه راڄيري تعلقو جهنڊو مري يو سي هنگوراڻي آفيس ۾ حاضر ٿي اسان جي سامهون بيان ڏنو آهي ته نالي روشنا ولد خدا بخش پنهور سندس پويان هيٺيان وارث (1) روشنا بيواهه (2) محمد اسماعيل (3)سومار (4) بلقيس (5) شوڪت (6) طارق (7) پرويز (8) پروين ڇڏيا آهن فوتي جا والدين وفات ڪري ويا ۽ پرويز جي والده حيات آهي تنهنڪري هن اشتهار ذريعي آگاهه ٿو ڪجي ته ڪنهن کي به هن فوتي سرٽفڪيٽ تي اعتراض هجي ته 07 ستن ڏينهن اندر اسان وٽ اعتراض داخل ڪرائي ۽ مدو گذرڻ کانپوءِ ڪو به اعتراض ٻڌو نه ويندو ۽ درخواستگذار کي فوتي سرٽفڪيٽ جاري ڪيو ويندو

سيڪريٽري يو سي هنگوراڻي تعلقو جهنڊو مري

بقايا	1	"روزاني عبرت"

پري، روبينا، اقرا سميت ٻيا ماڻهون شامل آهن وارثن موجب سلطان آباد پرسان ڊاڪسن چنگچي رڪشا کي ٽرڪ ڪان ٽڪر هنيو جنهن جي ڪري هي حادثو پيش آيو وارثن الزام هنيو ته شديد زخمين کي حيدرآباد اسپتال ۾ مناسب علاج فراهم نه ڪيو ويو وارثن سنڌ جي وڏي وزير ۽ صحت واري وزير کان نوٽيس وٺڻ جو مطالبو ڪندي چيو آهي ته شديد زخمين کي بهترين طبي ...

ساروڻيون ساروڻيون ساريون ان موقعي سيمينار کي خطاب ڪندي ڊاڪٽر شير مهراڻي چيو ته خليفي نبي بخش قاسم جي شاعري اسان جو وڏو سرمايو آهي جنهن ۾ جمالياتي ۽ مزاحمتي رنگ چٽا ملن ٿا. هن چيو ته خليفو پنهنجي دور جو منفرد شاعر آهي ڪيس جيڪا مجتا ملڻ گهرجي اها نه ملي سگهي آهي هن چيو ته سندس شاعري جي مختلف رخن تي ڪم ڪرڻ جي ضرورت آهي هن ان موقعي تي وائيس چانسلر جي سهڪار جي مهرباني مڃيندي چيو ته ڊاڪٽر مري صاحب انتهائي قابل ۽ دور انديش شخصيت جو مالڪ آهي جنهن جي اچڻ ڪانپوءِ يونيورسٽي اندر نمايان تبديلي نظر اچي رهي آهي اسين گڏيل سهڪار سان شاهه لطيف عالمي ڪانفرنس منعقد ڪرڻ تي ڪم ڪري رهيا آهيون ۽ تمام جلد ان جو انعقاد ڪيو ويندو ڪانفرنس کي خطاب ڪندي ڊاڪٽر محمد علي مانجهي چيو ته خليفي قاسم جي پيشڪش جو انداز منفرد آهي سندس شاعري تي شاهه لطيف جو ڀرپور اثر موجود آهي سندس تمثيلون لفظن جو ڀنڊار آهن ڊاڪٽر ريحانه ملاح چيو ته خليفي جي شاعري ۾ عڪس نگاري جا منظر چٽا نظر اچن ٿا. سندس شاعري ۾ عشق جي تپش ۽ محبوب سان ملڻ جي تڙپ موجود ملي ٿي سندس وڏي سچائي وطن دوستي ۽ مزاحمت آهي ڊاڪٽر طفيل احمد چانڊيو چيو ته خليفو نبي بخش قاسم تهذيب جو وارث شاعر آهي سندس شاعري ۾ منصور بن ...

آهي سنڌ ۾ بس صرف بک آهي ڪرپشن آهي هوائي نعرا آهن جمهوريون آهن سيلفيون آهن فضول بحث آهن جهالت آهي بيماري، بيروزگاري ۽ لاقانونيت آهي اياز لطيف پليجي چيو ته ڪرب پڇي ۽ قدرتي وسيلن سان مالا مال پنهنجي امير ترين ڌرتي سنڌ کي گڏيل ارڙهن سالن ۾ بيدردي سان تباهه ۽ برباد ڪيو ويو آهي ...

شرڪت جمهوري شعور جي فروغ ۽ جمهوريت جي مضبوطي ۾ اهم ڪردار ادا ڪري ٿي شاگرديائي پروگرام ۾ گهري دلچسپي جو اظهار ڪيو ۽ چوڻ عمل ...

21 لک گهرن جي تعمير هڪ وڏو عوامي منصوبو آهي جنهن ذريعي معاشر خاندانن کي پنهنجا گهر ۽ ملڪيت جا حق فراهم ڪيا پيا وڃن نواب علي وسان چيو ته بلاول ڀٽو زرداري جي قيادت ۾ سنڌ اندر عوامي خدمت جو سفر جاري رهندو ۽ ان شاءَ الله مستقبل ۾ بلاول ڀٽو زرداري پاڪستان جا وزيراعظم بڻجندا.

بقايا	20	"روزاني عبرت"

منهن ڏئي رهيا آهن چار ورهين کان وڏيڪ عرصي کان هتان جا ماڻهو پاڻي لاءِ دربدر آهن خاص طور تي غريب عورتون روزانو 10 کان 15 ڪلوميٽر پري پاڻي آڻڻ تي مجبور آهن ڪڏهن ڳڏهن ٽي، ڪڏهن موٽر سائيڪلن تي ۽ ڪڏهن پنڌ ڪري اسان جو مطالبو بلڪل جائز ۽ بنيادي آهي: پيئڻ جو صاف پاڻي هر انسان جو بنيادي حق آهي ...

ٽنڊوالهيار ويجهو ڊاڻسن ۽ چنگچي رڪشا ۾ ٽڪر، 2 ڄڻا فوت، 13 زخمي

سلطان آباد ڀرسان ڊاڻسن ۽ چنگچي رڪشا ۾ زوردار ٽڪر ۾ صاحب شامي ۽ وڪيلا شامي فوت

حادثي سبب زخمي ۾ لال پري، روبينا، اقرا سميت 13 زخمي ٿي پيا، اسپتال منتقل

ڊاڻسن چنگچي رڪشا کي پٺيان کان ٽڪر هنيو جنهن جي ڪري هي حادثو پيش آيو:وارث

ٽنڊوالهيار (ڊ ر) ٽنڊوالهيار ويجهو سلطان آباد ڀرسان ڊاڻسن ۽ چنگچي رڪشا ۾ زوردار ٽڪر ٿي پيو جنهن جي نتيجي ۾ 2 ڄڻا 16 ورهين جي وڪيلا شامي ۽ 13 ورهين جو صاحب شامي فوت ٿي ويا جڏهن ته حادثي ۾ 13 ڄڻا زخمي پڻ ٿيا اطلاع تي سلطان آباد پوليس ۽ علائقي واسين جي مدد سان زخمين کي سول اسپتال حيدرآباد منتقل ڪيو ويو زخمين ۾ لال

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

ميرپوربٺورو جي مين بس اسٽاپ تي غيرقانوني حدخلين خلاف انتظاميا جو آپريشن

گمبٽ :راڻد ڪندي نينگر فيض گنج واهه ۾ ڪري فوت

بٺوري جي مين بس اسٽاپ تي حدخلين خلاف آپريشن، غيرقانوني ڇاپرا پٽ

اي سي ۽ مختيارڪار جي اڳواڻي ۾ روڊ جي ٻنهي پاسن تان حدخلين ختم ڪيون ويون

حدن اندر ايندڙ دڪاندارن کي وڌايل حصا هٽائڻ لاءِ ٻن ڏينهن جي مهلت

ميرپوربٺورو (ن ع) ميرپوربٺورو جي مين بس اسٽاپ تي غيرقانوني حدخلين خلاف انتظاميا جو آپريشن، ڇاپرا ۽ غيرقانوني حدخلين کي هٽايو ويو خبر موجب ميرپوربٺورو جي مين بس اسٽاپ تي روڊ جي ٻنهي طرفن کان ٿيل غيرقانوني حدخلين خلاف انتظاميا پاران ميرپور بٺورو ۾ اسسٽنٽ ڪمشنر راشد علي لوهاڇ ۽ مختيارڪار ذوالفقار علي ڪانڌڙو جي ٽائون ڪاميٽي ميرپوربٺورو جي چيئرمين جي اڳواڻي ۾ حدخلين خلاف آپريشن جاري مين بس اسٽاپ تي وڌايل دڪانن جا دڪا ڇپرا هٽايا ويا ميرپوربٺورو ۽ مختيارڪار جي

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 5

سکر جي اسپتال ۾ آپريشن دوران عورت فوت، وارثن پاران علاج ۾ غفلت جو الزام

انڊس اسپتال سکر ۾ پتي جي آپريشن دوران ڪنڊرا واسڻ سڪينا ڌيءُ عبدالنبي جاڳيراڻي فوت ٿي وئي

ڊاڪٽر غزالا ياسمين جي نگراني ۾ آپريشن دوران عورت جي حالت اوچتو خراب ٿي وئي ۽ هوءَ فوت ٿي آهي: وارث

واقعي جي غيرجانبدار ۽ شفاف جاچ ڪرائي غفلت يا لاپرواهي ثابت ٿئي ته ذميوارن خلاف قانون موجب ڪارروائي ڪئي وڃي

سکر (بيورو رپورٽ) انڊس اسپتال سکر ۾ پتي جي آپريشن دوران ڪنڊرا واسڻ عورت سڪينا ڌيءُ عبدالنبي جاڳيراڻي مبينا طور فوت ٿي وئي، جنهن بعد وارثن علاج ۾ مبينا غفلت جو الزام

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 5

راڌڻ ڏيرو لڳ ڳوٺ عليٺواز سيال جي رهواسين جو روڊ جي ٺيڪيدار خلاف احتجاج

مظاهرين در محمد سيال،عبدالغفورسيال،راشد سيال ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

ٻي سال اڳ ٺيڪيدار روڊ جو ڪم اڌ ۾ ڇڏي فرار ٿي ويو آهي، نوٽيس وٺي انصاف ڪيو وڃي

راڌڻ ڏيرو (ن ع) راڌڻ ڏيرو ڀرسان ڪچي جي ڳوٺ علي نواز سيال جي رهواسين پاران ٻن سالن کان روڊ جو ڪم اڌ ۾ ڇڏي ويل ٺيڪيدار خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو، جنهن جي اڳواڻي در محمد سيال،عبد الغفورسيال،راشد سيال ۽ ٻين ڪئي ڳوٺاڻن صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته ڳوٺ جو روڊ ٻي سال اڳ منظور ٿيو هيو جيڪو تقريبن ٻه ڪل ميٽر ٿيندو ٺيڪيدار هڪ ڪلو ميٽر تي پٿر جي رڳائي باقي هڪ ڪلو ميٽر جي ڪچه حصي ۾ مٽي وجهي اڌ ۾ روڊ جو ڪم ڇڏي هليو ويو آهي آسان ڳوٺاڻن کي اچڻ

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 5

ڊي آءِ جي سکر خيرپور ضلعي جي مختلف پوليس پڪٽن تي مقرر 200 کان وڌيڪ اهلڪارن کي ڪلوز ڪري ڇڏيو

خيرپور(ڊ ر) خيرپور ضلعي ۾ مختلف پڪٽن تي مقرر ٿيل 200 کان وڌيڪ پوليس اهلڪارن کي ڊي آءِ جي سکر پوليس لائن خيرپور ڪلوز ڪري ڇڏيو ڊي آءِ جي سکر ناصر آفتاب پٺاڻ پاران خيرپور ضلعي ۾ قائم مختلف پوليس پڪٽن تي

بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

لاڙڪاڻو: پوليس ٽريننگ اسڪول گرائونڊ ۾ عالمي امن ڏينهن جي موقعي تي سنڌ حڪومت پاران منعقد ڪيل لاهوتي ميلي ۾ ڇوڪريون شريڪ آهن

گمبٽ لڳ رولو ڪتن اسڪول کان واپسي تي معصوم نياڻي کي ڏاڙهي زخمي ڪيو

ڳوٺ ڪريم بخش سونيو ۾ 7 ورهين جي رابيه سونيو کي وارث ڪڪائي اسپتال منتقل ڪيو

وارثن ۽ ڳوٺاڻن پاران انتظاميا کان فوري طور ڪتا مار مهم شروع ڪرڻ جو مطالبو

گمبٽ (ٽ ر) گمبٽ لڳ ڳوٺ ڪريم بخش سونيو ۾ رولو ڪتن جو آزار گهڻجي ته سگهيو اسڪول کان واپسي تي معصوم نياڻي کي رولو ڪتن ڏاڙهي سخت زخمي ڪري ڇڏيو اسڪول کان واپسي تي ست سالا نينگري رابيه سونيو تي رولو ڪتن جو حملو ڪري سخت زخمي ڪري ڇڏيو رولو ڪتن جي ڏاڙهڻ سبب نينگري رابيه سونيو کي وارثن پاران علاج لاءِ اسپتال منتقل ڪيو ويو اهڙي واقعي خلاف نينگري رابيه سونيو جي وارثن ۽ ڳوٺاڻن پاران انتظاميا کان فوري طور ڪتا مار مهم شروع ڪرڻ جو مطالبو

پيروسڻ ڀرسان معصوم نينگر واهه ۾ ٻڏي فوت، گهر ۾ ڪهرام

ڳوٺ گلشير لاشاري ۾ 8 ورهين جو نينگر فيض گنج واهه ۾ پير ترڪڻ سبب ٻڏي ويو

علائقي واسين ڪافي ڳولا بعد لاش هٿ ڪري گهر آندو ته پاڻين ۾ ڪهرام مچي ويو

گمبٽ (ٽ ر) پير وسڻ ڀرسان ڳوٺ گلشير لاشاري ۾ گهر جي ڀرسان راند ڪندي نينگر پير ترڪڻ سبب فيض گنج واهه ۾ ڪري ٻڏي فوت ٿي ويو پير وسڻ ڀرسان ڳوٺ گلشير لاشاري جو رهواسي 8 سالار نينگر راندي ڪندي گهرجي ٻاهران فيض گنج واهه ۾ پير ترڪڻ سبب ڪري ٻڏي فوت ٿي ويو علائقي واسين ڪافي ڳولا بعد لاش هٿ ڪري ورتو نينگر جو لاش گهر پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو.

ملاڪاتيار ويجهو مبينا اغوا ٿيل 22 ورهين جي ناري پاران زيادتي جو الزام، ڪيس داخل

خدا بخش، اشفاق ۽ ٻين گهر مان اغوا ڪري مبينا زيادتي بعد ڪمند فصل ڇڏي ويا:ناري

خدا بخش، اشفاق سومرو ۽ نامعلوم جوابدارن خلاف ڪيس داخل، ناري جو طبي معائنو

ملاڪاتيار (ن ع) ملاڪاتيار ويجهو بلوچ شاهه ڪريم ٿاڻي جي حد ڳوٺ علي پور مان ٻي ڏينهن اڳ مبينا طور اغوا ٿيل 22 ورهين جي ناري بصران ڌيءُ رتو ملاح پاران مبينا زيادتي جو الزام لڳايو ويو آهي ناري بلوچي شاهه ڪريم ٿاڻي تي داخل ڪرايل فرياد ۾ موقف اختيار ڪيو آهي ته جوابدار رات جي وقت هٿيارن جي زور تي ڪيس گهر مان مبينا طور اغوا ڪري ويا، جتي ڪيس مبينا زيادتي جو نشانو بڻائڻ بعد ڳوٺ ڀرسان ڪمند جي فصل ۾ ڇڏي فرار ٿي ويا، فرياد موجب ناري خدا بخش عرف خدو سومرو اشفاق سومرو ۽ ٻين نامعلوم

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 5

راڌڻ ڏيرو: ڪچي جي ڳوٺ عليٺواز سيال جي رهواسين پاران روڊ جي ٺيڪيدار خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

پٿورو ڀرسان پٽني برادري ۾ جهيڙو، فائرنگ، هڪ ڄڻو قتل، ٽي زخمي

ڳوٺ صديق پٽني ۾ پٽني برادري جي ٻن ڌرين وچ ۾ جهيڙي دوران فائرنگ ۾ اڪبر پٽني مارجي ويو

گولين لڳڻ سبب سڪندر علي، اسماعيل ۽ رشيد پٽني زخمي ٿي پيا، لاش ۽ زخمي اسپتال منتقل

واقعي بعد علائقي ۾ ڇڪتاڻ واري صورتحال، پوليس پهچي جانچ شروع ڪري ڇڏي

پٿورو (ن ع) پٿورو ڀرسان ڳوٺ صديق پٽني ۾ پٽني برادري جي ٻن ڌرين وچ ۾ جهيڙو ٿي پيو جنهن دوران مبينا فائرنگ جي نتيجي ۾ هڪ ڄڻو قتل جڏهن ته ٽي ڄڻا سخت زخمي ٿي پيا فائرنگ جي

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

پٿورو: جهيڙي ۾ زخمي ٿيلن کي اسپتال ۾ طبي امداد ڏني پئي وڃي

ڏگهڙي ويجهو موٽر سائيڪل سلپ ٿيڻ سبب ٽي نوجوان زخمي، اسپتال منتقل

ڏگهڙي (ن ع) ڏگهڙي: موٽر سائيڪل سلپ ٿيڻ سبب ٽي نوجوان زخمي، هڪ حيدرآباد منتقل.ڏگهڙي جي جيلاني محلي جا رهواسي ۾ نوجوان نور محمد قمبراڻي ۽

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 5

گمبٽ :رولو ڪتن جي ڏاڙڻ سبب ستن سالن جي نينگري زخمي

ڪوٽڙي جي فيڪٽري ۾ ٻانهن ڪٽجڻ بعد پورهيت عورت فاقاڪشي جو شڪار

سائيٽ جي فلٽر ڪمپني ۾ ڪم دوران پيش آيل حادثي ۾ بشرا ٻاجوڙ ٻانهن ڪٽجي وئي

عدالت جي فيصلي باوجود ڪمپني انتظاميا ڏهن سالن کان حق ادا نه ڪيا آهن: الزام

ڪوٽڙي (ن ع) سائيٽ ڪوٽڙي جي قائم فلٽر ڪمپني ۾ ڪم ڪندڙ پورهيت عورت بشرا ٻاجوهه جي فيڪٽري ۾ ڪم ڪندي ٻانهن ڪٽجي ويئي جنهن فيڪٽري انتظاميا ڪيس ميڊيڪل ۽ ٻيا واجبات ادا نه ڪيا جنهن تي عورت مقامي عدالت سان رجوع ڪيو عدالت جي فيصلي کان پوءِ ب مذڪورا غريب عورت ڏهه سال کان در بدر آهي ۾ ڪمپني انتظاميا ڪيس پنهنجو حق ادا نٿي ڪري هن صحافين سان ڳالهه ٻولهه دوران اختيارين کي اپيل ڪيي آهي ته ڪيس سندس حق ڏياريو وڃي چوٽ هوءَ معذوري کان پوءِ فاقا ڪشي جو شڪار آهي ۽ سندس ٻچا ب پريشان آهن

فيض گنج ۾ زرعي پاڻي جي کوٽ خلاف هزارين آبادگارن جي ريلي، مک چوڪ تي ڌرڻو

آبادگارن اختر راڄپر، مصطفيٰ ٻگهڙ، شاز خادم شر ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ڌرڻو هڻي آبپاشي عملدارن خلاف نعريبازي ڪئي

پاڻي جي کوٽ سبب وقت سر ڪٽڪ، سرنهن ۽ ٻين فصلن جي پوکائي به نه ڪري سگهيا آهيون: مظاهرين

فيض گنج واهه، علي نواز واهه، ويهون ۽ پنڌرهون واهه جي پڇڙي ۾ پاڻي نه آيو ته احتجاجي تحريڪ هلائينداسين

فيض گنج (رپورٽ شاهد جاويد) فيض گنج ۾ زرعي پاڻي جي کوٽ خلاف هزارين آبادگارن جي ريلي، مک چوڪ تي ڌرڻو پاڻي ڏيڻ جو مطالبو

فيض گنج فيض گنج تعلقي جي چئن واهن فيض گنج واهه علي نواز واهه ويهون پنڌرهون واهه ۾ زرعي پاڻي جي شديد کوٽ خلاف هزارين آبادگار روڊن تي نڪري آيا آبادگارن مهراڻ هاءِ وي کان وڏي احتجاجي

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 5

سکر ۾ 2015 ع کان گم ٿيل اصغر منگريو جي بازيابي لاءِ وارثن جو احتجاجي مظاهرو

سکر (بيورو رپورٽ) 2015 ع کان گم ٿيل اصغر منگريو جي والد زاهد حسين منگريو سندس پٽ محمد علي منگريو گم ٿيل نوجوان عامر انصاري جي ڀيڻ مسمات ارم انصاري ۽ ٻين متاثر خاندانن پاران پنهنجن پيارن جي فوري ۽ محفوظ بازيابيءَ لاءِ

بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 5

خيرپور ۾ بدامني تي ضابطو لاءِ نئين سر حڪمت عملي جوڙي پئي وڃي: ڊي آءِ جي سکر

ڌوهارين، منشيات فروشن ۽ ٻين سماجي برائين ۾ ملوث ماڻهن خلاف ڪارروايون تيز ڪيون وينديون

پوليس ۽ عوام ۾ رابطن کي وڌيڪ مضبوط بڻائي امن امان جي لاءِ قدم کنيا پيا وڃن

خيرپور(ڊ ر) ڊي آءِ جي سکر ناصر آفتاب پٺاڻ گذريل ٻن ڏينهن کان ايس ايس پي آفيس خيرپور ۾ ڪئمپ قائم ڪري عوام جون شڪايتون ٻڌي رهيو آهي ان موقعي تي هن مختلف علائقن مان آيل شهرين جون شڪايتون غور سان ٻڌي، پوليس آفيسرن کي عوامي مسئلا فوري طور حل ڪرڻ ۽ قانوني ڪارروائي کي يقيني بڻائڻ جون هدايتون پڻ ڏنيون ڊي آءِ جي سکر ناصر آفتاب پٺاڻ صحافين جي وفد پريس ڪلب خيرپور جي سرپرست اعليٰ ريجنل يونين آف جرنلسٽ اتر سنڌ جي صدر خان محمد خان سکر ڊويزن جي صدر

بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 5

ڪوهستان جا ڪيترائي ڳوٺ چئن سالن کان پيئڻ جي پاڻي کان محروم، رهواسي پاڻي ڦڙي لاءِ دربدر

پال، سالار خان، خدا بخش ۽ پسو ارباب عاقلاڻي سميت ڪيترن ئي ڳوٺن ۾ پاڻي نه هجڻ سبب رهواسي اڃ مرڻ لڳا

غريب عورتون ۽ ٻارڙا 10 کان 15 ڪلوميٽر پري کان پنڌ، موٽر سائيڪلن ۽ گاڏين ذريعي

علائقي ۾ هڪ ٽيوب ويل لڳڻ سان ڪيترن ئي ڳوٺن جي پاڻي جي ضرورت پوري ٿي سگهي ٿي: ڳوٺاڻا

ٿاڻوبولاخان (رپورٽ: شوڪت خاصخيلي) ڪوهستان جي علائقي پال جي ڳوٺ سالارخان ڳوٺ خدا بخش ڳوٺ پسو ارباب عاقلاڻي سميت آس پاس جي ڳوٺن جا غريب ماڻهو گذريل ڪيترن ئي ورهين

بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 5

ٿاڻوبولاخان: ڳوٺاڻا پيئڻ جي پاڻي لاءِ پريشان

سنڌ يونيورسٽي ۾ ڪانفرنس، خليفي نبي بخش قاسم جي شاعري لطيفي روايت جو تسلسل قرار

پنجين يادگار ڪانفرنس ۾ مختلف اديبن ۽ دانشورن سندس شاعري جي فڪري ۽ فني پاسن تي روشني وڌي

خليفي جي شاعري ۾ جماليات، مزاحمت، وطن دوستي ۽ ڌرتي سان محبت جا رنگ نمايان آهن، مقررين

سندس رسالو ٻيهر ڇپائڻ ۽ شاعري تي يونيورسٽين ۾ وڌيڪ تحقيقي ڪم ڪرائڻ گهرجي، ڊاڪٽر فتح محمد مري

ڄامشورو (ڊ ر) ڳوٺ ٻوليائي مشهور شاعر خليفي نبي بخش قاسم جي ياد ۾ "خليفو نبي بخش قاسم پنجين يادگار ڪانفرنس" سنڌ يونيورسٽي جي انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي جي پير حسام الدين راشدي

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 5

ڄامشورو سنڌ يونيورسٽي جو وائيس چانسلر ڊاڪٽر فتح محمد مري ڪانفرنس کي خطاب ڪري رهيو آهي

گمبٽ لڳ اسڪارپ ڪاني جي سم نالي جا ڪپر ٽٽڻ سبب پاڻي ڳوٺ ۽ فصل ۾ گهڙي پيو

ڳوٺ نارو ڊورو ۾ ڪيترائي گهر ۽ فصل پاڻي جي لپيٽ ۾ اچي ويا، رهواسين پاران نوٽيس جو مطالبو

گمبٽ (ٽ ر) خيرپور کان اينڊڙ اسڪارپ ڪاني جي سم نالي جا ڪپر ٽٽڻ سبب ڳوٺ نارو ڊورو جي هيٺاين وارن علائقن ۾ پاڻي ڪاهي پيو ، ڪيترائي گهر ۽ فصل پاڻي جي لپيٽ ۾ اچي ويا ، ڳوٺاڻن موجب نالي ڪاٽي نه ٿيڻ سبب سم نالي گند سان ڀريل هجڻ ڪري سم نالي ۾ گند ڪچرو هجڻ ڪري پاڻي رڪجي ويو آهي ، ڪپر ٽٽي پوڻ سبب گذريل ڏينهن کان وٺي سم نالي جو پاڻي ڪاهي پيو آهي ، جنهن سبب گهرن توڙي فصلن ۾ پاڻي ڀيهڻ سخت پريشان ٿي ويا آهيون ، هنن وڌيڪ تڪ جي چونڊيل نمائندن تعلقه ڪوڊيجي

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد ۾ اڪائونٽنٽ جنرل سنڌ پاران مسئلن جي حل لاءِ کليل ڪچهري منعقد

پينشنرن، سرڪاري ملازمن ۽ نون مقرر استادن جون شڪايتون سڌي ريت ٻڌيون ويون

ايجنٽن جي ڪردار جي حوصلا شڪني لاءِ هيلپ ڊيسڪ قائم ڪرڻ جو اعلان

شفاف مالي نظام ۽ جديد ٽيڪنالاجي ذريعي عوام کي رليف فراهم ڪرڻ لاءِ قدم جاري رکڻ جو عزم

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) اڪائونٽنٽ جنرل سنڌ مياںداد راهوجو ڊسٽرڪٽ اڪائونٽس آفيس حيدرآباد ۾ کليل ڪچهري جي صدارت ڪندي پينشن پگهارن ۽ اڪائونٽس سان لاڳاپيل عوامي شڪايتون ٻڌيون ۽ لاڳاپيل آفيسرن کي جائز مسئلا فوري طور حل ڪرڻ جون هدايتون ڏنيون کليل ڪچهري ۾ حيدرآباد ڊويزن جي مختلف ضلعن مان وڏي انگ ۾ پينشنرن سرڪاري ملازمن نون مقرر ٿيل استادن ۽ شهرين شرڪت ڪئي ۽ اڪائونٽنٽ جنرل سنڌ آڏو پنهنجا مسئلا سڌي ريت پيش ڪيا ان موقعي تي آڊيٽر جنرل سنڌ چيو ته

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: اڪائونٽنٽ جنرل ميان داد راهوجو کليل ڪچهري جي صدارت ڪري رهيو آهي

وحدت ۽ وسيلن جي تحفظ لاءِ گڏجي هلڻ جي ضرورت آهي: اياز لطيف پليجو

سنڌ جو پاڻي، وحدت ۽ وسيلا خطري ۾ آهن، سنڌ دشمن سازش خلاف جدوجهد جاري رکنداسين

ڪراچي سنڌ جو روح آهي، سنڌ کي انتظامي نالي ۾ ورهائڻ جون ڪوششون قبول نه ڪنداسين

حيدرآباد (رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) قومي عوامي تحريڪ جي سربراهه اياز لطيف پليجي چيو آهي ته رسول بخش پليجو سورهيه بادشاهه جي ايم سيد، شهيد بينظير ڀٽو شهيد عوام فاضل راهو شهيد بشير خان شهيد مرتضيٰ ڀٽو ۽ شهيد خالد محمود سومري جا سنڌ دوست چاهيندڙ اسانجا به ساٿي آهن انهن سان گڏ هلندالڻن سنڌ گهڻ طرفي يلغار جو شڪار آهي ان لاءِ ٻڌي، ايڪي ۽ گڏجي هلڻ جي ضرورت آهي اياز لطيف پليجي چيو ته اسان کي انتشار نه پائيجاري، شفافيت جي ضرورت آهي سنڌ جو پاڻي، وحدت، وسيلا

بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 5

سکر واسي جو گهرڀاتين ۽ معصوم ٻارن سميت زمين تي مبينا قبضي خلاف احتجاج، انصاف ۽ تحفظ جو مطالبو

سکر(بيورو رپورٽ) سکر جي رهواسي محرم ميربحر پنهنجي گهرڀاتين ۽ معصوم ٻارن سميت زمين تي مبينا قبضي خلاف سکر پريس ڪلب آڏو احتجاجي مظاهرو ڪيو ۽ نعريبازي ڪندي الزام هنيو ته ڪجهه بااثر ماڻهن جن ۾

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

لاڙڪاڻي ۾ لاهوتي امن ميلو، سنڌ سميت ٻين صوبن جي فنڪارن سُر وکيري ماڻهو جهومايا

"سنڌ هڪ آهي" جي سري هيٺ ميلي ۾ شفقت امانت علي، قرت العين بلوچ، فارس شفيع ۽ ٻين فن جو مظاهرو ڪيو

موسيقي ۽ فن مختلف ٻولين، ثقافتن ۽ علائقن سان تعلق رکندڙ ماڻهن کي ويجهو آڻڻ جو مؤثر ذريعو آهن: اڳواڻ

ميلي ۾ وڏي انگ ۾ نوجوانن ۽ شهرين شرڪت ڪئي، ثقافتي اسٽالن تي ماڻهن جي رش لڳي وئي

لاڙڪاڻو(بيورورپورٽ) لاڙڪاڻي ۾ امن جي عالمي ڏهاڙي جي موقعي تي "سنڌ هڪ آهي" جي سري هيٺ لاهوتي امن ميلو ميلي ۾ محبت ۽ ثقافتي هم آهنگيءَ جو پيغام ڏنو ويو ثقافت کاتي جي سهڪار

بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 5

بدين: ريجنل ڊائريڪٽر صوبائي محتسب اعليٰ ڊاڪٽر نسيم الغني سهتو اسڪول اسپتال واٽر سپلاءِ جو دورو ڪندي

لاڙڪاڻي ۾ سيڪريٽري تعليم پاران اسڪولن جا دورا، تدريسي عمل جو جائزو

صوبائي سيڪريٽري زاهد علي عباسي مختلف ڪلاسن جي شاگردن کان سوال جواب پڇيا

استادن کي شاگردن جي علمي ۽ تخليقي صلاحيتن تي وڌيڪ ڌيان ڏيڻ جي

لاڙڪاڻو(بيورو رپورٽ) سيڪريٽري تعليم زاهد علي عباسي لاڙڪاڻي پهچي شهر جي وڏي گورنمينٽ هائر سيڪنڊري پائلٽ اسڪول سميت مختلف اسڪولن جا دورا ڪيا، جتي هن تدريسي عمل، تعليمي معيار ۽ اسڪولن جي انتظامي صورتحال جو جائزو ورتو. گورنمينٽ هائر سيڪنڊري پائلٽ اسڪول پهچڻ تي اسڪول جي پرنسپال امتياز علي جتوئي پاران سيڪريٽري تعليم زاهد علي عباسي جو شاندار استقبال ڪيو ويو ان موقعي تي سيڪريٽري تعليم مختلف ڪلاسن جو دورو ڪري شاگردن کان تدريسي معاملن

بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 5

لاڙڪاڻي گڙنگي ڳوٺاڻي پورهيت طرفان ٻاڦرن جي مبينا ناجائزين خلاف احتجاج

لاڙڪاڻو(بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي ڀرسان ڳوٺ دين محمد چانڊيو واسي پورهيت

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 5

بدين ۾ عورتن لاءِ ووٽر آگاهي ورڪشاپ، چونڊ عمل ۾ ذميوارانه شرڪت جي اهميت اجاگر

سنڌ يونيورسٽي لاڙ ڪيمپس ۾ منعقد ورڪشاپ ۾ شاگردياڻين کي ووٽر رجسٽريشن بابت آگاهي ڏني وئي

چونڊ عمل ۾ عورتن جي بامعنيٰ شرڪت جمهوري شعور ۽ جمهوريت جي مضبوطي لاءِ اهم آهي: ضلعي اليڪشن ڪمشنر

بدين (ڊ ر) ضلعي اليڪشن ڪمشنر آفيس بدين پاران سنڌ يونيورسٽي لاڙ ڪيمپس بدين ۾ عورتن لاءِ شهري ۽ ووٽر تعليم بابت آگاهي جي عنوان سان خصوصي ووٽر آگاهي پروگرام ورڪشاپ جو انعقاد ڪيو ويو پروگرام ورڪشاپ جو مقصد عورتن ۾ شهري ۽ جمهوري شعور کي فروغ ڏيڻ عورتن جي ووٽ جي اهميت ۽ افاديت کي اجاگر ڪرڻ، ووٽر رجسٽريشن بابت آگاهي فراهم ڪرڻ ۽ شرڪت ڪندڙن کي چونڊ عمل ۾ پنهنجي ووٽ جو حق ذميوارانه استعمال لاءِ ضروري معلومات فراهم ڪرڻ هو ان موقعي تي ضلعي اليڪشن ڪمشنر

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 5

عمران ماڇي قتل ڪيس ۾ نامزد شهمير مري جو هالا پريس ڪلب آڏو احتجاج

مقتول جي قتل سان ڪو به تعلق ناهي، عمران کي سندس ننڍي ڀاءُ وسيم قتل ڪيو: شهمير مري

فريادي پاران بلاجواز ڪيس ۾ ڦاسائڻ جو الزام، جاني ۽ مالي نقصان جون ڌمڪيون ملڻ پيون

هالا (ٽ ر) ٻي مهينا اڳ هالا ويجهو سالارو جي ڪچي واري علائقي ۾ قتل ٿيل عمران ماڇيءَ جي قتل ڪيس ۾ الزام هيٺ آيل شهمير مريءَ پاران هالا پريس ڪلب ۾ صحافين آڏو احتجاج ڪندي ڏانهيندي چيو آهي ته مقتول عمران ولد دادو ماڇيءَ جي خون سان سندس ڪنهن به قسم جو تعلق نه آهي هن چيو ته عمران ماڇيءَ کي قتل ڪندڙ سندس ننڍو ڀاءُ وسيم ٺڪر پوليس جي جاچ بعد جنهن خود ڏوهه جو اعتراف ڪيو هن ٻڌايو ته قتل ڪيس جي فريادي مقتول عمران جي چاچي ابراهيم ماڇيءَ پاران خون جي ڪيس ۾ بلاجواز منهنجو

بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 5

ڪوٽڙي: فلٽر ڪمپني ۾ ڪم ڪندڙ پورهيت عورت بشرا ٻاجوهه پريس ڪانفرنس ڪندي

گمبٽ ۾ عوامي شڪايت تي ڊي ايڇ او هيلٿ ۽ ڊرگ انسپيڪٽر جا ڇاپا، اسٽور سيل

ڊاڪٽر ڪليم الله شيخ عملي سان گڏ مختلف علائقن ۾ ميڊيڪل اسٽورن تي ڇاپا هنيا

ڪارروائي دوران هڪ ميڊيڪل اسٽور کي سيل ۽ ٻين کي ٻين کي سخت وارننگ جاري ڪئي وئي

گمبٽ (رپورٽ : مريد ڪانوري)سوشل ميڊيا تي گمبٽ جي مختلف ميڊيڪل اسٽورن تي نشي آور شيون ۽ نقلي ۽ غير معياري دوائن جي مبينا وڪري بابت شايع ٿيل خبر ۽ عوامي شڪايتن جو نوٽيس وٺندي ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر خيرپور ڊاڪٽر ڪليم الله شيخ ڊرگ انسپيڪٽر الطاف ٻوزدار سان گڏ گمبٽ شهر جي مختلف علائقن ۾ قائم ميڊيڪل اسٽورن جو اوچتو

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 5

ٽالهي شهر ۾ يوفون ۽ ٽيلينار جي موبائل سروس متاثر رهواسي ڪال ۽ انٽرنيٽ کان محروم

ٽالهي (ن ع) ٽالهي شهر ۾ پي ٽي سي ايل جي هينڊ اوور يوفون ۽ ٽيلينار پرائيويٽ موبائل فون سروس جون ناجائزيون جاري آهن ڪلاڪن جا ڪلاڪ سروس غائب رهڻ لڳي سروس نه هجڻ ڪري رهواسي جديد دور ۾ به ڪال ۽ انٽرنيٽ سروس کان محروم بڻيل آهن انهي سلسلي ۾ رهواسين جو چوڻ هو ته دنيا پنج 5 جي کان پوءِ وڌيڪ ترقي ڪري اي آءِ جي جديد دور

بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 5

بلاول ڀٽو زرداري پاڪستان جي نوجوانن جي اميد ۽ عوام جو آواز آهي: نواب وسان

سنڌ ۾ ٻوڏ متاثرن لاءِ 21 لک گهرن جي تعمير هڪ وڏو عوامي منصوبو آهي

ان شاءَ الله مستقبل ۾ بلاول ڀٽو زرداري پاڪستان جا وزيراعظم بڻجندو

خيرپور(ڊ ر) خيرپور: پاڪستان پيپلز پارٽي جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري جي 38هين سالگرهه جي پروقار تقريب پاڪستان پيپلز پارٽي ضلعي خيرپور جي صدر ۽ اڳوڻي قومي اسيمبلي جي ميمبر نواب علي وسان جي صدارت هيٺ ڪول باغ خيرپور ۾ جوش، جذبي ۽ ولولي سان ملهائي وئي، جنهن ۾

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 5

ڪوٽڙي ۾ پي سي بي اسڪول ڪرڪيٽ ٽيلنٽ هنٽ پروگرام جو افتتاحي ميچ

سائيٽ ڪرڪيٽ اسٽيڊيم ۾ ڊي سي ڄامشورو غضنفر قادري جي اڳواڻي ۾ افتتاحي تقريب ٿي

الحمد انگلش ميڊيم هائر سيڪنڊري اسڪول 40 اوورن واري ميچ ۾ ڪاميابي حاصل ڪئي

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) پي سي بي اسڪول ڪرڪيٽ ٽيلنٽ هنٽ جو ڄامشورو کان آغاز پاڪستان ڪرڪيٽ بورڊ (پي سي بي) جي ٽيلنٽ هنٽ پروگرام اسڪول ڪرڪيٽ جو حيدرآباد ريجن ۾ ضلعي ڄامشورو کان آغاز ڪيو ويو سائيٽ ڪرڪيٽ اسٽيڊيم ڪوٽڙي ۾ ٿيل افتتاحي تقريب جو خاص مهمان ڊپٽي ڪمشنر ڄامشورو غضنفر قادري هو تقريب

بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 5

ميرپوربٺورو: شهري بنيادي مسئلا حل نه ٿيڻ تي انتظاميا خلاف احتجاج ڪندي

لاڙڪاڻي جي سرڪاري مدرسي اسڪول مان پکاءِ تارون چوري، شاگردن جو احتجاج

نامعلوم جوابدار گورنمينٽ هاءِ اسڪول ديني مدرسي رات جو ڪلاسن ۾ داخل ٿي چوري ڪئي

اسڪول انتظاميا پنهنجي مدد پاڻ تحت ٻيهر پکا ۽ تارون لڳائي جي بجلي بحال ڪئي

لاڙڪاڻو(بيورورپورٽ) لاڙڪاڻي شهر اندر چورين روز جو معمول بڻجي ويون جڏهن ته نامعلوم چور گورنمينٽ هاءِ اسڪول ديني مدرسي ۾ داخل ٿي پکا چوري ڪري فرار ٿي ويا. ان ڏس ۾ گذريل رات لاڙڪاڻي شهر جي مارڪيٽ ٿاڻي جي حد گورنمينٽ هاءِ اسڪول ديني مدرسي ۾ مبينا طور نامعلوم چور داخل ٿي ڪلاسن اندر لڳل پکا چوري ڪري فرار ٿي ويا، اهڙي واقعي جو اطلاع اسڪول انتظاميہ طرفان حد جي ٿاڻي تي ڏنو ويو جنهن تي پوليس واقعي واري هنڌ پهچي تفصيل وٺي جاچ شروع ڪري ڇڏي آهي ان حوالي سان رابطو ڪرڻ

بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 5

گمبٽ: گمبٽ ڊي ايڇ او خيرپور جو گمبٽ ۾ ميڊيڪل اسٽورن تي ڇاپن سبب بند پيل شٽرن جو ڏيک

سنڌ جي هارين ۽ آبادگارن سان زيادتيون بند ڪيون وڃن: عبدالسميع پنهور

ٽيل وارن علائقن تائين پاڻيءَ جي فراهمي يقيني بڻائي وڃي

قيمتي جو اڳهه 12000 مقرر ڪري ڪلر ٻج ۽ دوائن جا اگهه گهٽايا وڃن

گمبٽ (ٽ ر)سنڌ جي هارين ۽ آبادگارن سان زيادتيون بند ڪيون وڃن ٽيل وارن علائقن تائين پاڻيءَ جي فراهمي يقيني بڻائي وڃي ڪڻڪ جو اگهه 12000 مقرر ڪيو وڃي ڪلر ٻج ۽ دوائن جا اگهه گهٽايا وڃن اهڙو اظهار چيمبر آف ايگريڪلچر اينڊ فوڊ سکر ڊويزن جي صدر پروفيسر عبدالسميع پنهور هنگورجا ۾ صحافين سان ڳالهائيندي ڪيو خيرپور جي صدر هو وڌيڪ چيو آهي ته سنڌ جي آبادگارن سان مسلسل زيادتيون ڪيون پيون وڃن هن مهنگائي واري دور ۾ جنس جا اگهه هٽ سان گهٽ ڪيا پيا وڃن پنهنجي هڪ بيان ۾

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 5

ڪراچي: سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه، سنڌ جي گورنر نهال هاشمي قائم مقام چيني قونصل جنرل فينگ ڊيهنگ، ۽ عماني قونصل جنرل سميع عبدالله سليم ال خنجري چيني قونصليٽ ۾ عوامي جمهوريه چين جي قيام جي 77 هين سالگرهه جي موقعي تي ڪيڪ ڪاٽي رهيا آهن

حيدرآباد ۾ سماجي ڀلائي ۽ ڪميونٽي ڊولپمينٽ بابت اجلاس

فلاحي منصوبن جي موثر تڪميل لاءِ شفافيت، ويجهو رابطو ۽ بروقت قدم کڻڻ ضروري آهن: ڊي سي

مستحق ۽ ضرورتمند طبقي جي ڀلائي لاءِ گڏيل سهڪار وڌائڻ ۽ زير بحث معاملن تي موثر پيروي جي هدايت

حيدرآباد (رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) ڊپٽي ڪمشنر حيدرآباد زين العابدين ميمڻ ۽ ڪميٽي جي چيئرمين سيد حسين طارق جي گڏيل صدارت هيٺ شهباز هال شهباز بلڊنگ حيدرآباد ۾ هڪ اجلاس منعقد ٿيو اجلاس ۾ لاڳاپيل سرڪاري کاتن بلدياتي ادارن ۽ وڏين توانائي ڪمپنين جي نمائندن شرڪت ڪئي _ ان موقعي تي ميمبر صوبائي اسيمبلي شرجيل انعام ميمڻ جي نمائندي، ٽائون ميونسپل ڪارپوريشن ٽنڊو فضل ۽ ٽنڊو ڄام جي نمائندن ٽائون ميونسپل ڪمشنر، ايگزيڪيوٽو انجنيئر بلڊنگ ڊويزن

بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 5

لاڙڪاڻي ۾ شهيد پوليس اهلڪار جي قتل ڪيس ۾ جوابدار کي عمرقيد ۽ 30 هزار رپيا ڏنڊ جي سزا

لاڙڪاڻو(بيورورپورٽ) لاڙڪاڻي جي دهشتگردي ڪورٽ عدالت پوليس مقابلي ۾ شهيد ٿيل پوليس اهلڪار جي ڪيس ۾

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

ڪوٽڙي سائيٽ ۾ پوليس پاران بجري جي ٽرڪ ڊرائيورن کان مبينا ڀتو وٺڻ خلاف احتجاج

پوليس پاران پرائيويٽ ماڻهو ويهاري في ٽرڪ 200 رپيا ڀتو طلب ڪيو وڃي ٿو: ٽرانسپورٽرن جو الزام

ڊي آءِ جي حيدرآباد نوٽيس وٺي ڀتو وٺندڙن خلاف سخت ڪارروائي ڪري: مطالبو

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) ڪوٽڙي ڀرسان سائيٽ سي آءِ اي سينٽر ويجهو ريتي ۽ بجري جي ڏڪن تان گذرندڙ ٽرڪ ڊرائيورن کان سائيٽ پوليس پاران مبينا ڀتو طلب ڪرڻ خلاف ٽرڪ ڊرائيورن پاران احتجاجي مظاهرو ڪري زوردار نعري بازي ڪئي ان موقعي تي ٽرڪ ڊرائيورن ٽرانسپورٽ اڳواڻ شير دل پٺاڻ حاجي فيض محمد، سفر چند، عبدالغفار خاصخيلي ٻين ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته سائيٽ پوليس گذريل مهيني کان پرائيوٽ ماڻهو ويهاري ڏنڊن جي زور تي ٽرڪ کان 2 سئو روپيا ڀتو طلب ڪن ٿا، هڪ طرف پيٽرول مهانگو ٿي

بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 5

سکر ۾ شڪارپور واسي جو زمين تي قبضي خلاف احتجاج، انصاف جو مطالبو

سکر(بيورو رپورٽ) عطاءُ الله پٽ دين محمد، ڳوٺ پرڪڻ تعلقو لکي ضلعو شڪارپور جي رهواسي احتجاج ڪندي چيو آهي ته ڳوٺ پرڪڻ لکي ۾ سروي نمبر 632 جنهن ۾ لڳ ڀڳ 65 ايڪڙ زمين شامل آهي هن دعويٰ ڪئي ته ٻين ماڻهن جا نالا جعلسازي ۽ غلط داخلائن ذريعي چاڙهايل زمين جي روينيو رڪارڊ ۽ فارم-بي ۾ شامل ڪيا ويا آهن هن معاملي

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 5

بٺوري ۾ صفائي ۽ بنيادي مسئلن خلاف شهرين جو احتجاج

وارڊ هڪ جي رهواسين پريس ڪلب تائين ريلي ڪڍي سخت نعريبازي ڪئي

گٽرن جو گندو پاڻي روڊن تي بيٺل، گهٽين ۽ رستا تباهه حال لڳا پيا آهن:مظاهرين

ميرپوربٺورو(ن ع) ميرپوربٺورو جي شهرين جو صفائي نه ٿيڻ سميت بنيادي مسئلا حل نه ٿيڻ خلاف شهر جي وارڊ نمبر هڪ جي رهواسين پاران علي بندر محلا کان دانش لطيف شورو راجا شورو ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاجي ريلي ڪڍي پريس ڪلب آڏو مظاهرو ڪري ٽائون انتظاميا خلاف سخت نعريبازي ڪئي وئي انهي موقعي تي احتجاج ڪندڙ شهرين ٻڌايو ته ماهوار ڏيڍ ڪروڙ رپين جي لڳ ڀڳ شهر جي بجيٽ باوجود نااهل ٽائون ڪاميٽي جي چيئرمين پاران صفائي به نٿي ڪرائي وڃي هنن چيو ته شهر جي وارڊ نمبر هڪ سميت سڄي

بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 5

ڪوٽڙي: ٽرڪ ڊرائيور احتجاجي مظاهرو ڪري رهيا آهن

خيرپور پوليس پاران مختلف ڪاررواين ۾ 6 جوابدارن کي گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

خيرپور(ڊ ر)ايس ايس پي خيرپور امير سعود مگسي جي هدايتن تي خيرپور جي مختلف ٿاڻن اي سيڪشن، اڪنامڪ زون، پريالو، شاهه لطيف، ڪوٽڏيجي ۽ احمدپور ٿاڻن جي پوليس جون ڪاروائي ڪري 6 جوابدارن کي گرفتار ڪري ورتو گرفتار جوابدارن ۾ غلام سرور قريشي نسيم شيخ، مولا بخش جمالي، ارسلان لاشاري عمير فاروقي ۽ ٻيا شامل آهن پوليس

بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 5

سکر: عطا الله فراڊ خلاف احتجاجي مظاهرو ڪندي

لاڙڪاڻي منشيات فروشن خلاف ڪارروايون، 24 جوابدار گرفتار، شراب هٿ

حيدري، شهيد الاهي بخش سيال، رحمت پور، عاقل ۽ الهه آباد پوليس گرفتاريون ڪيون

گرفتار جوابدارن خلاف منشيات ۽ شراب رکڻ جا ڪيس داخل ڪري جاچ شروع ڪئي وئي

لاڙڪاڻو(بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻو پوليس منشيات فروشن خلاف ڪارروائيون ڪندي 24 جوابدارن کي گرفتار ڪري شراب هٿ ڪرڻ جي دعويٰ ڪئي آهي ان سلسلي ۾ حيدري پوليس لهر ڪالوني مان 7 جوابدارن سجاد، آزاد، رحمت الله ۽ وسيم ۽ ٻين کي شراب سميت، شهيد الاهي بخش سيال پوليس ماهي پتا لاڙي وٽان 5 جوابدارن بهادر عرفان سعيد ۽ اختيار کي شراب

بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 5

منشيات ۽ نوجوان جي گمشدگي بابت الزام بي بنياد آهن، مخالف گهر تي قبضو ڪرڻ چاهين ٿا: فرزانه پٺاڻ

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع)ڪوٽڙي جي سچل سرمست ڪالوني جي رهواسڻ فرزانه پٺاڻ مخالف ڌر پاران مٿس منشيات استعمال ڪرڻ ۽ غلام رسول نالي نوجوان کي پوليس ذريعي مبينا طور گم ڪرائڻ بابت لڳايل الزامن کي رد ڪندي سنڌ پريس ڪلب ڄامشورو ايٽ ڪوٽڙي ۾ پريس ڪانفرنس ڪئي فرزانه پٺاڻ جو چوڻ هو ته عارب لغاري، سندس پٽ عطا محمد،

بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 5

بدين ۾ ايس ايس پي ۽ ڊي سي جا مختلف ڦڪسڊ ۽ ٽرانزٽ پوائنٽن جا دورا

گولاڙچي ۽ ڪڙيو گهنور ۾ پوليو ٽيمن جي موجودگي ۽ ٻارن کي ڦڙا پيارڻ واري عمل جو جائزو

شهيد فاضل چوڪ ۽ تعلقه اسپتال سميت مختلف ٽرانزٽ پوائنٽن تي سيڪيورٽي انتظامن جو معائنو

بدين (ڊ ر) پوليو کان بچاءَ واري مهم جي ٻئي ڏينهن ايس ايس پي بدين قمر رضا جسڪاڻي جو ڊپٽي ڪمشنر بدين ياسر ڀٽي سان گڏ گولاڙچي ۽ ڪڙيو گهنور ۾ مختلف ڦڪسڊ ۽ ٽرانزٽ پوائنٽن جو دورو ايس ايس پي بدين قمر رضا جسڪاڻي ڊپٽي ڪمشنر بدين ياسر ڀٽي سان گڏ پوليو کان بچاءَ واري مهم جي ٻئي ڏينهن گولاڙچي ۽ ڪڙيو گهنور ۾ مختلف ڦڪسڊ

بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوباگو ۾ صوبائي محتسب اعليٰ جي ريجنل ڊائريڪٽر جو دورو

واٽر سپلاءِ ۾ ناقص صفائي ۽ غير معياري پاڻي تي سخت ڪاوڙ

سول اسپتال ۾ صفائي ۽ پيئڻ جي پاڻي جا انتظام بهتر ڪرڻ، طبي فضلي کي ايس او پيز تحت تلف ڪرڻ جو حڪم

بدين (ڊ ر) عوامي شڪايتن ۽ بنيادي سهولتن جي صورتحال جو جائزو وٺڻ لاءِ صوبائي محتسب اعليٰ سنڌ جي ريجنل ڊائريڪٽر بدين ڊاڪٽر نسيم الغني سهتو ٽنڊوباگو پهچي واٽر سپلاءِ، سول اسپتال، قبرستان ۽ مختلف اسڪولن جو تفصيلي دورو ڪيو ريجنل ڊائريڪٽر ڊاڪٽر نسيم

بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: مکي شاهه روڊ تي گڏ ٿيل سيوريج جي پاڻي جو ڏيک

ڪنڊڪوٽ ۾ نون انتظامي يونٽن ۽ صوبن خلاف ايس ٽي پي جي ريلي

"سنڌ منهنجي امان" جي عنوان سان نڪتل ريلي ۾ سوين ڪارڪنن جي شرڪت

سنڌ جي تاريخي، ثقافتي ۽ جاگرافيائي وحدت متاثر ڪندڙ ڪنهن به منصوبي کي قبول نه ڪنداسين: اڳواڻ

ڪنڊڪوٽ (ڊ ر) ڪنڊڪوٽ ۾ سنڌ ترقي پسند پارٽي تعلقه ڪنڊڪوٽ پاران ملڪ ۾ انتظامي يونٽن ۽ نون صوبن جي قيام خلاف "سنڌ منهنجي امان" جي عنوان سان شاندار ريلي ڪڍي وئي، جيڪا ايس ٽي پي هائوس کان شروع ٿي پريس ڪلب ٽائيز پهتي ريلي ۾ سوين ڪارڪنن شرڪت

بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 5

لاڙڪاڻي ۾ مبينا طور پوليس هٿان کنيي گم ڪيل نوجوان جي آزادي لاءِ ڳوٺاڻن جو احتجاج

لاڙڪاڻو(بيورو رپورٽ) لاڙڪاڻي لڳ ڳوٺ تاج جتوئي جي رهواسين طرفان مبينا طور حيدري پوليس هٿان کنيي گم ڪيل نوجوان جي آزادي لاءِ پريس ڪلب اڳيان احتجاج ڪيو ويو ان موقعي تي احتجاج ڪندڙ پيرسن پورهيت احمد حسين جتوئي پنهنجي گهرواري ارباب خاتون ڀيڻ رضيه، نتهرن صفيه، سوئيه ۽ ڪن فدا حسين، غلام

بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 5

سکر: محرم مير بحر زمين تي قبضي خلاف احتجاجي مظاهرو ڪندي

هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي، عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان ڇپرائي، جاري ڪئي.